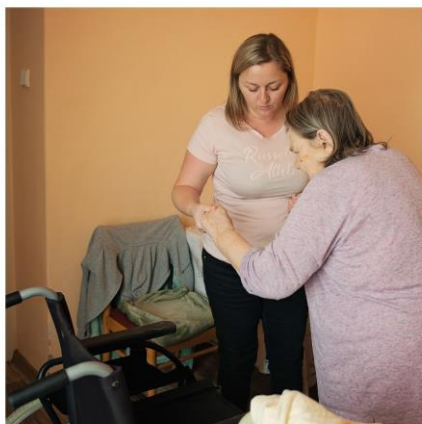

Podpora pečujících Zákony, novinky, zajímavosti

PAPRSEK VYŠKOV

Poskytovatel:

Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí ČR, z.s.

Adresa:	Lípová 364/2, 682 01 Vyškov
Telefon:	515 531 354
Emailová adresa:	pujcovna.vy@seznam.cz
Internetové stránky:	www.paprsek-vyskov.cz

Kontaktní osoby:

Vedoucí služeb:

Mgr. Marie Mikulášková, DiS.

Osobní asistence:

Mgr. Lada Bastlová, tel.: 605 428 639

Mgr. Veronika Šatná, tel.: 792 304 300

Poradna a půjčovna pomůcek: Bc. Lenka Žampachová, tel.: 739 371 872

Poskytované služby:

- základní sociální poradenství (příspěvek na péči, příspěvek na zvláštní pomůcku, průkazy TP, ZTP, ZTP/P, invalidní důchody...)
- osobní asistence PAPERSEK
- půjčování rehabilitačních a kompenzačních pomůcek
- poradenství v oblasti kompenzačních pomůcek
- informace o poskytovatelích sociálních služeb v regionu i mimo něj
- podpora pečujících – ukázky polohování, hygieny na lůžka, pomoc při vyplňování formulářů pro úřady, lékaře...
- pomoc při sepsání odvolání v odůvodněných případech, námitek
- přednášková činnost pro základní organizace, svazy a sdružení zdravotně postižených
- tisk brožur

Poradna a půjčovna je otevřena:

pondělí – čtvrtek 8.00 – 12.00 12.30 – 16.00 hodin

číslo běžného účtu: 215 057 493/0600

číslo sbírkového účtu: 236 050 995/0600

OBSAH

Adresa, kontakty	str. 2
Obsah čísla	str. 3
Ceník pomůcek	str. 4
Osobní asistence	str. 6
Dny pro pečující	str. 7
Informace pro pečující	str. 8
1. Stáří	str. 9
2. Možnosti péče	str. 11
2.1 Sociální služby	str. 11
2.2 Domácí péče	str. 12
3. Z čeho hradit sociální služby	str. 13
3.1 Dlouhodobé ošetřovné	str. 13
3.2 Příspěvek na péči	str. 15
4. Kompenzační pomůcky	str. 21
4.1 Pomůcky hrazené pojišťovnou	str. 22
4.2 Příspěvek na zvláštní pomůcku	str. 22
4.3 Koupě nové pomůcky	str. 35
4.4 Koupě repasované pomůcky	str. 35
Seznam nadací	str. 36
5. Proleženiny, dekubity	str. 37
Možnosti polohování	str. 39
6. Omezení svéprávnosti	str. 45
7. Jiné zajímavé informace	str. 46
7.1 Průkaz pro osoby se zdravotním postižením	str. 46
7.2 Parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením	str. 56
7.3 Příspěvek na mobilitu	str. 57
7.4 Invalidní důchod	str. 58
7.5 Životní a existenční minimum	str. 63
7.6 Dávky hmotné nouze	str. 63
7.7 Jak se obracet na veřejného ochránce práv	str. 68
Žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti úřadu	str. 71
Poděkování dárčům	str. 72

CENÍK POMŮCEK PLATNÝ OD ROKU 2024

<i>Název pomůcky:</i>	14 dnů:	21 dnů:	30 dnů:
Antidekubitní pomůcky (klíny, válce, podložky)	50	75	100
Antidekubitní systém UNICARE s kompresorem	150	225	300
B azének na mytí hlavy	75	110	150
Berle francouzské předloketní duralové	50	75	100
Berle podpažní dřevěné nastavitelné	50	75	100
D ržák invalidních vozíků za auto (i na kola)	150	225	300
H razda k lůžku – samostatná	125	185	250
C hemické WC bez chemie	150	225	300
Chodítko AU – 07 s podpurnou deskou	100	150	200
Chodítko podpažní	100	150	200
Chodítko čtyřkolové s nákupním košíkem	100	150	200
Chodítko krokovací, pevné (rám)	100	150	200
J ídelní stůl do lůžka – pevný, skládací	100	150	200
Jídelní stůl k lůžku	100	150	200
Křesla toaletní pevná, pojízdná	100	150	200
M agneto-terapeutické přístroje	100	150	200
Mechanické invalidní vozíky	125	185	250
Nástavce na WC výška 7cm,10cm,15cm	75	110	150
Oxygenerátor	300	450	600
P erličková koupel na nohy	50	75	100

<i>Název pomůcky:</i>	<i>14 dnů:</i>	<i>21 dnů:</i>	<i>30 dnů:</i>
Polohovací postel elektrická s hrazdičkou	200	300	400
Polohovací postel el. s hrazdičkou a matrací	250	375	500
Sedačky do sprchového koutu AZ – 4	100	150	200
Sedačka do vany plastová	100	150	200
Sedačka na vanu kovová, plastová	100	150	200
Schodolez – mobilní schodišťová plošina	200	300	400
Schodolez – kolový Scalamobil s vozíkem	200	300	400
Šlapadlo mechanické	100	150	200
Zvedák elektrický SUNLIFT se závěsy	200	300	400
Židle do sprchy pevná, pojízdná	100	150	200

K zapůjčení pomůcky nepotřebujete doporučení lékaře. Postačí Vám občanský průkaz, na jehož základě je sepsána Smlouva o poskytnutí sociální služby o nájmu movité věci.

OSOBNÍ ASISTENCE

Osobní asistenci pomáháme osobám se zdravotním postižením a seniorům se zkvalitněním života při setrvání v jejich přirozeném prostředí domova. Osobní asistenci poskytujeme nepřetržitě, **24 hodin denně, včetně víkendů a svátků**. Službu lze využít pravidelně i nárazově, podle potřeby klienta. Osobní asistenci poskytujeme v **okresu Vyškov** a obcích v okresech Blansko a Prostějov vzdálených **do 20ti kilometrů od města Vyškova**.

Pomáháme:

- s osobní hygienou
- oblékáním
- přípravou stravy, včetně zajištění nákupu
- péčí o domácnost
- upevněním rodičovských kompetencí
- obstaráním osobních záležitostí

Doprovázíme

- k lékařům (i do Brna a jiných měst)
- na úřady
- na nákupy, do školy, do zaměstnání, kavárny, knihovny, na kulturní nebo sportovní akce, do lázní

Služba je určena

- osobám se zdravotním postižením
- osobám s chronickým postižením
- seniorům

Kontaktní údaje:

Lípová 364/2, 682 01 Vyškov
605 428 639, 515 531 354
lada.bastlova@paprsek-vyskov.cz
paprsek-vyskov.cz

DNY PRO PEČUJÍCÍ

V rámci Podpory pro pečující se snažíme podpořit rodiny a osoby, které v domácím prostředí pečují o své blízké. Z toho důvodu se pravidelně konají v Paprsku Dny pro pečující.

V tyto dny Vás rádi uvítáme u nás, kde Vám názorně předvedeme, jak polohovat imobilního člověka na lůžku, jak ho přesadit např. z lůžka na vozík, jak provést hygienu na lůžku, jakou použít kosmetiku nebo inkontinenční pomůcky. Můžete si prohlédnout a vyzkoušet kompenzační pomůcky, které lze využít při péči o Vašeho blízkého. Rádi zodpovíme Vaše otázky a připomínky, týkající se přímo Vaší situace.

V současnosti nově spolupracujeme s Knihovnou Karla Dvořáčka ve Vyškově, kde pořádáme workshopy, které jsou také zaměřeny na péči v domácím prostředí. Dozvíte se, jak pečovat o Vašeho blízkého a můžete si vyzkoušet předváděné postupy. Důležité je i společné sdílení zkušeností, a proto neváhejte a přijďte za námi na některou z těchto akcí.

Pozvánky na Dny pro pečující a workshopy zveřejňujeme na našich internetových, facebookových stránkách a na stránkách Knihovny Karla Dvořáčka.

Pokud byste nás rádi navštívili, ale termín Vám nevyhovuje, nebo potřebujete radu či ukázkou co nejdříve, je možné se domluvit na jiný den, popř. ukázky polohování aj. Lze po předchozí domluvě provést i u Vás doma.

Kontaktní údaje:

Telefon: 515 531 354, 739 371 872, 792 304 300

E-mail: pujcovna.vy@seznam.cz, lenka.zampachova@paprsek-vyskov.cz,
veronika.satna@paprsek-vyskov.cz

INFORMACE PRO TY, KTERÍ PEČUJÍ

Život je plný překvapení a často se stane, že nás zaskočí. To, co je pro všechny samozřejmostí, najednou zmizí. Tím je naše zdraví. Mnohdy si neuvědomíme, jak moc je důležité až do té doby, dokud se něco nestane.

Může jít o úraz, nehodu, vážnou nemoc nebo se zdravotní stav může zhoršit vlivem věku a stáří.

Často se na nás obrací lidé s tím, že jejich blízkého propouští z nemocnice a oni netuší, co bude dál. Chceme těmto lidem pomoci a usnadnit jim jejich péči.

Co tedy udělat pro to, abyste pomohli nejen svému blízkému, ale i Vy jste si usnadnili péči?

Snažili jsme se sepsat informace, které by usnadnily situaci rodiny a cestu, po níž se chystají jít.

Brožurka je rozdělena do několika kapitol, které na sebe navazují. I když péče o každého blízkého má svá specifika, může to být pro Vás malý návod či inspirace, jak postupovat.

1. STÁŘÍ

Stáří je přirozená součást lidského života, neboť již od narození začíná každý z nás stárnout. Stáří není nemoc, i když bývá nemocemi často doprovázeno. U každého z nás má stárnutí různý průběh, různé tempo a projevy. Pravdou však zůstává, že ovlivňuje všechny stránky lidského života, tedy nejen biologickou, ale i psychologickou, sociální a duchovní. Individuální změny během stárnutí jsou ovlivněny např. genetickými předpoklady, důsledky úrazů a nemocí, způsobem života, adaptací na stárnutí, vlivem prostředí (rodina, apod.) a celkovým psychickým stavem.

Zdroj: (Burda, Šolcová, 2016, s. 13-14)

K nejčastějším problémům, které trápí seniory, patří:

1. poruchy rovnováhy a hybnosti
2. snížení nebo ztráta soběstačnosti
3. problémy s inkontinencí
4. intelektové poruchy – značí tyto změny:
 - poznávacích schopností – zpomalení psychomotorického tempa – projevuje se zejména při zátěžových situacích, senior působí bezradným dojmem z důvodů nechuti řešit aktuální problémy
 - paměti a učení – zhoršení koncentrace pozornosti, neschopnost si vybavit některé pojmy, horší zapamatování nových informací, ale velmi dobrá paměť a vybavování si starých vzpomínek
 - emocionality – větší citlivost, silnější emoční prožívání situací a neschopnost ovládat emoce
 - zpomalení psychomotorické a percepční činnosti – snížení rychlosti reakce a rozhodování na vzniklou situaci

V případě výskytu nebo zhoršení zdravotních komplikací může nastat situace, kdy váš nejbližší již vyžaduje celodenní péči. Za jednu z nejnáročnějších lze považovat péči o seniora s poruchou intelektu. Při takové péči je rodina vystavena velké zátěži, na kterou může reagovat:

- popíráním situace
- zlostí a studem
- pocitem viny, že nedokáže svému nejbližšímu pomoci

Zde je nutné si uvědomit, že např. Alzheimerova a Parkinsonova nemoc nebo postižení mozkových cév nejsou léčebně významněji ovlivnitelné. Proto péče o někoho s takovým postižením má svá specifika – zvláštnosti. I když je to těžké, péče vyžaduje trpělivost, pochopení, respekt k jeho osobnosti. Velmi důležité je snažit se, aby kompetence nejbližšího zůstaly co nejvíce zachovány. Dále je důležité naslouchání a především komunikace, která je přizpůsobená sníženým schopnostem vnímání.

Zdroj: (Kutnohorská, Cichá, Goldman, 2011, s. 107-113)

Rizika, která se mohou objevit při péči:

- závislost mezi pečujícím a opečovávaným
- sociální izolace
- malá sociální podpora pečujícího
- pečující musí být neustále připravený na péči – ztráta kontaktu s okolím
- psychické a fyzické vyčerpání

Zdroj: (Čeledová, Kalvach a Čevela, 2016, s.80)

Při péči např. o seniora, nesmíme zapomínat ani na dostatečnou aktivizaci – působení vhodnými podněty, které v něm vzbudí zájem a podpoří jeho pocit soběstačnosti, ale také o smysluplné a naplňující trávení volného času. Aktivizačních činností je celá řada, představíme si alespoň některé.

Aktivizační činnosti mohou být rozděleny:

- trénink paměti – křížovky, sudoku, osmisměrky, společenské hry, pexeso, dále prohlížení si fotografií z mládí či dětství apod.
- pohybové aktivity – různé cviky upravené podle potřeb a schopností, nácvik činností všedního dne – vaření, pečení, péče o zahradu, pletení, háčkování apod.
- muzikoterapie – poslech hudby, zpěv, pohyb na hudbu
- arteterapie – výtvarné techniky – malování na papír, textilní techniky, práce s papírem, drátkování, koláže apod.

Jakákoliv aktivita musí vycházet z potřeb a zájmů každého jedince.

Zdroj: (Rheinwaldová, 1999, s. 11,13)

2. MOŽNOSTI PÉČE

Možností, jak se postarat o svého blízkého v jeho domácím prostředí, je několik.

2.1 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Můžete využít **sociální službu** (definice sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 3 odstavec *a*) sociální službou se rozumí činnost nebo soubor činností podle tohoto zákona zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení).

Formy poskytování sociálních služeb jsou:

- 1) **pobytové** – jsou služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb (např. týdenní stacionáře, odlehčovací služby, Domovy pro seniory, Domovy pro osoby se zdravotním postižením, Domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení).
- 2) **ambulantní** – služby, za kterými osoba dochází do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování (např. centra denních služeb, denní stacionáře), patří sem také poradny.
- 3) **terénní** – služby, které jsou osobě poskytovány v jejím domácím prostředí (např. osobní asistence, pečovatelská služba).

Dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, § 39, 40

Služba osobní asistence

Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje **bez časového omezení**, v přirozeném sociálním prostředí osob a při činnostech, které osoba potřebuje.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a rodinám s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Služba se poskytuje **ve vymezeném čase** v domácnostech osob a v zařízeních sociálních služeb vyjmenované úkony.

Sociální služby se mohou poskytovat jen na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb – toto oprávnění vzniká rozhodnutím o **registraci**. Pokud jste si vybrali službu, např. Domov pro seniory, ale nevíte, zda je tato služba registrovaná, zjistíte to na stránkách MPSV v registru sociálních služeb. Zde si vyhledáte i Vámi požadovanou službu přímo ve Vašem regionu.

Zde je odkaz: <https://www.mpsv.cz/web/cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>

2.2 DOMÁCÍ ZDRAVOTNÍ PÉČE

S domácí péčí souvisí **domácí zdravotní péče**. Pokud je potřeba, může ji předepsat praktický lékař nebo ošetřující lékař při hospitalizaci.

Domácí zdravotní péče zahrnuje zdravotnické služby, které poskytují zdravotní sestry. Jezdí domů za klienty a poskytují například ošetrovatelskou rehabilitaci, aplikují inzulín, provádí cévkování, ošetřují katetry, pečují o umírajícího apod.

Tuto službu ve Vyškově vykonává Oblastní Charita Vyškov a PAHOP Vyškov.

Zdroj: <https://www.vyskov.charita.cz/poskytovane-sluzby/domaci-zdravotni-pece/>

<https://www.centrum-pahop.cz/regionalni-pobočka-vyskov/>

3. Z ČEHO JE MOŽNÉ HRADIT SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Ze začátku, než blízkému vyřídíte Příspěvek na péči, Vám může pomoci si vyřídít **Dlouhodobé ošetřovné**.

3.1 DLOUHODOBÉ OŠETŘOVNÉ

Dlouhodobé ošetřovné je jednou z dávek českého systému nemocenského pojištění.

Dávka umožňuje občanům zůstat doma v situaci, kdy budou pečovat o člena rodiny, u kterého ošetřující lékař zdravotnického zařízení poskytujícího lůžkovou péči (zpravidla nemocnice) rozhodl, že jeho zdravotní stav potřebuje po propuštění z hospitalizace domácí celodenní péči. Okruh osob péče je poměrně široký. Mohou jimi být příbuzní (např. manželka, dospělý potomek, tchyně, švagr, neterť nebo snacha apod.) osoby vyžadující dlouhodobou péči. Dále to také může být druh nebo družka ošetřované osoby anebo osoba žijící s ošetřovanou osobou v domácnosti. U osob bez přímého příbuzenského vztahu je zákonem stanovena podmínka společného místa trvalého pobytu s osobou, které je poskytována celodenní péče.

Aby mohla být dávka ošetřující osobě vyplácena, je základní podmínkou její účast na nemocenském pojištění, tj. např. trvání zaměstnání, které založilo účast na pojištění v době nástupu na tuto dávku (z příjmu ze zaměstnání je odváděno pojistné na sociální zabezpečení). Současně také musí být u ošetřované osoby splněna podmínka hospitalizace, která trvala minimálně 4 po sobě jdoucích kalendářních dnů (počítá se i první a poslední den hospitalizace) a potřeby celodenní péče v domácím prostředí alespoň po dobu 30 dnů následujících po propuštění z nemocnice. Ošetřované osobě musí být vydáno rozhodnutí o potřebě dlouhodobé péče, a to ošetřujícím lékařem zdravotnického zařízení poskytujícího lůžkovou péči.

Nárok na dlouhodobé ošetřovné se bude uplatňovat na několika předepsaných tiskopisech, některé vystavuje pouze ošetřující lékař zdravotnického zařízení lůžkové či ambulantní péče, jiné vyplní žadatel o dávku spolu s osobou, o kterou bude pečovat. Zaměstnavateli bude třeba předložit vyplněný tiskopis Žádost o dlouhodobé ošetřovné, který obsahuje i souhlas s ošetřováním potvrzený podpisem ošetřované osoby. Tiskopis žádosti,

kteřou vyplňuje ošetřující osoba, je k dispozici i v papírové podobě na OSSZ.

Zaměstnanec k žádosti o dávku poskytne zaměstnavateli k nahlédnutí anebo připojí kopii III. dílu tiskopisu Rozhodnutí o potřebě dlouhodobé péče. Rozhodnutí o potřebě dlouhodobé péče na základě svého odborného posouzení a na vyžádání vydá ošetřující lékař zdravotnického zařízení poskytujícího lůžkovou péči **v den propuštění** nebo nejpozději **do 3 pracovních dnů** ode dne podání žádosti. Žádost o dávku lze podat **do 8 dnů po dni propuštění ošetřované osoby z hospitalizace**. Obdobně jako při dlouhodobé nemoci, po kterou se na základě tzv. lístku na peníze průběžně vyplácí nemocenské, si ošetřující osoba bude moci vyžádat potvrzení o trvání potřeby dlouhodobé péče (lékař by jej však měl vystavit minimálně 1x za měsíc). Pouze na jeho základě bude moci OSSZ zajistit průběžnou výplatu dlouhodobého ošetřovného (samotná žádost o dávku spolu s rozhodnutím o potřebě dlouhodobé péče k výplatě nestačí). Tiskopis *Potvrzení o trvání/Rozhodnutí o končení potřeby dlouhodobé péče* vystaví ošetřující lékař zdravotnického zařízení poskytujícího ambulantní péči (zpravidla ordinace praktického či odborného lékaře), který má ve své péči ošetřovanou osobu. Ošetřující osoba do něj poté vyplní potřebné údaje (jako např. vztah k ošetřované osobě, v jakých dnech ošetřovala atd.) a předá jej zaměstnavateli, který jej po doplnění dalších nezbytných údajů zašle příslušné OSSZ k zajištění výplaty dávky.

O ukončení potřeby dlouhodobé péče rozhodne praktický či odborný lékař, který má ošetřovanou osobu po skončení hospitalizace ve své péči.

Ošetřovné lze čerpat **maximálně 90 dnů**.

Hospitalizace není vyžadována u osoby v nevyléčitelném stavu, který vyžaduje poskytování paliativní péče a dlouhodobé péče v domácím prostředí. U takové osoby rozhoduje o potřebě dlouhodobé péče jeho ošetřující lékař.

Nárok na dlouhodobé ošetřovné nemají např. studenti (samotné studium se totiž za dobu pojištění nepovažuje) ani osoby vedené v evidenci úřadu práce. Zaměstnancům, kteří vykonávají tzv. zaměstnání malého rozsahu (sjednaný příjem do 3 000 Kč) či jsou zaměstnáni na základě dohody o provedení práce (bez ohledu na výši zúčtovaného příjmu), nárok na dávku nevzniká.

Zdroj: ČSSZ

Aby bylo možné hradit sociální služby, můžete Vašemu blízkému pomoci zažádat o Příspěvek na péči, potřebné informace jsou uvedeny níže.

3.2 PŘÍSPĚVEK NA PÉČI

Popis příspěvku

Příspěvek na péči upravuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Nárok na příspěvek má osoba starší 1 roku, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Tyto stupně závislosti se hodnotí podle počtu základních životních potřeb, které tato osoba není schopna bez cizí pomoci zvládat.

Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může dle jejich rozhodnutí poskytovat buď osoba blízká, asistent sociální péče nebo registrovaný poskytovatel sociálních služeb, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, dětský domov nebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu.

Definice „osoby blízké“ dle § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku

(1) Osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

Definice „asistenta sociální péče“ dle § 83 č. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

(2) Asistentem sociální péče může být pouze fyzická osoba, která je starší 18 let věku a zdravotně způsobilá.

(3) Asistent sociální péče je povinen poskytovat pomoc osobně a s osobou, které poskytuje pomoc, uzavřít písemnou smlouvu o poskytnutí pomoci. Náležitostmi smlouvy je označení smluvních stran, rozsah pomoci, místo a čas poskytování pomoci a výše úhrady za pomoc (pro uzavření smlouvy o poskytnutí pomoci platí obdobně ustanovení § 91 odst. 6).

Jak o příspěvek na péči zažádat

Žádost se podává na kontaktním pracovišti Úřadu práce. Jde o tiskopis s názvem Žádost o příspěvek na péči, k němuž je třeba doložit i Oznámení o poskytovateli pomoci (do tohoto Oznámení se píše osoba, která pečuje na prvním místě či poskytovatel sociálních služeb). Žádost je k dispozici na kontaktním pracovišti Úřadu práce nebo na portálu MPSV: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-prispevek-na-peci>

Lze podat i elektronicky a to buď odesláním s elektronickým podpisem, nebo přes datovou schránku.

Proces přiznání příspěvku na péči

1. Po vyplnění a podání žádosti na kontaktním pracovišti Úřadu práce provádí sociální pracovník z ÚP sociální šetření (sociální šetření je povinné, vždy se ze šetření vyhotovuje písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě, uvedeno v zákoně č. 108/2006 Sb., §25) pro účely posuzování stupně závislosti, při kterém zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném (domácím) prostředí. Při šetření se hodnotí tyto základní životní potřeby:

a) mobilita – jak osoba zvládá vstávání a usedání, stoj, zaujímat polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, chůzí po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, používat dopravní prostředky včetně bariérových.

b) orientace – kdy osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se časem, místem a osobou, orientovat se v obvyklém prostředí a situacích a přiměřeně v nich reagovat.

c) komunikace – kdy je osoba schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.

d) stravování – kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nápoj nalít, stravu naporcovat, naservírovat, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, jíst stravu v obvyklém denním režimu, přemístit stravu a nápoj na místo konzumace.

e) oblékání a obouvání – kdy osoba je schopna vybrat si oblečení a obutí přiměřeně okolnostem, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit.

f) tělesná hygiena – kdy osoba je schopna použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat si jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se.

g) výkon fyziologické potřeby – kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.

h) péče o zdraví – kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.

i) osobní aktivity – kdy osoba je schopna navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity, styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity

obvyklé věku a prostředí jako např. vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.

j) péče o domácnost – kdy osoba je schopna nakládat s penězi v rámci osobních příjmů a domácnosti, manipulovat s předměty denní potřeby, obstarat si běžný nákup, ovládat běžné domácí spotřebiče, uvařit si teplé jídlo a nápoj, vykonávat běžné domácí práce, obsluhovat topení a udržovat pořádek – **tento úkon se nehodnotí u osob do 18 let věku.**

Při stanovení stupně závislosti u osoby do 18 let věku se nepřihlíží k potřebě péče, která vyplývá z věku osoby a tomu odpovídajícímu stupni biopsychosociálního vývoje. Mimořádnou péčí se rozumí péče, která svým rozsahem, intenzitou nebo náročností podstatně přesahuje péči poskytovanou osobě téhož věku.

2. Následně krajská pobočka ÚP zašle příslušné OSSZ žádost o posouzení stupně závislosti osoby – součástí této žádosti je i písemný záznam z již provedeného sociálního šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek.

Posouzení v rámci OSSZ zajišťuje posudkový lékař, který vychází:

- ze zdravotního stavu žadatele doloženého nálezem ošetřujících lékařů,
- výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby,
- popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a
- z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.

3. Na základě posudku OSSZ pak krajská pobočka ÚP vydá rozhodnutí o tom, zda se příspěvek na péči přiznává či nepřiznává.

Lhůta na vydání rozhodnutí činí 60 dnů. K této lhůtě se připočítá doba pro zpracování posudku lékařskou posudkovou službou OSSZ, která činí 45 dnů (tuto lhůtu lze ze závažných důvodů prodloužit o 30 dnů). **Celková lhůta** na vydání rozhodnutí je tedy **105 dnů** (popř. **135 dnů** v případě závažných důvodů pro prodloužení lhůty).

Zdroj: ČSSZ, zákon č. 500/2004 Sb., správní řád §71, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 505/2006 Sb.

Stupně závislosti:

V § 11 zákona o sociálních službách se vymezují jednotlivé stupně závislosti následujícím způsobem:

Osoba do 18 let věku:

Stupeň závislosti	Počet základních životních potřeb	Výše příspěvku za kalendářní měsíc
I (lehká závislost)	tři	3 300
II (středně těžká závislost)	čtyři nebo pět	7 400
III (těžká závislost)	šest nebo sedm	16 100
IV. (úplná závislost)	osm nebo devět	23 000 (v pobytových zařízeních) 27 000 (v domácím prostředí)

Osoba nad 18 let věku:

Stupeň závislosti	Počet základních životních potřeb	Výše příspěvku za kalendářní měsíc
I (lehká závislost)	tři nebo čtyři	880
II (středně těžká závislost)	pět nebo šest	4 900
III (těžká závislost)	sedm nebo osm	14 800
IV. (úplná závislost)	devět nebo deset	23 000 (v pobytových zařízeních) 27 000 (v domácím prostředí)

Příspěvek na péči může být dále navýšen o 2 000 Kč za kalendářní měsíc:

(1) Zvýšení příspěvku podle § 11 odst. 3 náleží

a) nezaopatřenému dítěti do 18 let věku, kterému náleží příspěvek, s výjimkou

1. dítěte, kterému náleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte ze systému dávek péstounské péče podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí,
2. dítěte, jemuž nenáleží příspěvek na úhradu potřeb dítěte ze systému dávek péstounské péče proto, že požívá důchod z důchodového pojištění, který je stejný nebo vyšší než tento příspěvek,
3. dítěte, které je v plném přímém zaopatření zařízení pro péči o děti nebo mládež, a

b) rodiči, kterému náleží příspěvek, a který pečuje o nezaopatřené dítě do 18 let věku, jestliže rozhodný příjem oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných je nižší než dvojnásobek částky životního minima oprávněné osoby a osob s ní společně posuzovaných podle zákona o životním a existenčním minimu.

(2) Zvýšení příspěvku náleží v kalendářním měsíci, v němž se vyplácí příspěvek.

Příspěvek se nevyplácí, jestliže je oprávněné osobě po celý kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. Podmínka celého kalendářního měsíce není splněna, pokud k hospitalizaci došlo první den v kalendářním měsíci nebo k propuštění z tohoto zařízení došlo poslední den v kalendářním měsíci. Výplata příspěvku se obnoví od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém hospitalizace netrvala po celý kalendářní měsíc.

Dosáhne-li příjemce příspěvku 18 let věku, příspěvek se vyplácí od následujícího kalendářního měsíce v odpovídající stupni závislosti stanovenému před 18. rokem věku. Současně krajská pobočka Úřadu práce zahájí řízení z moci úřední za účelem nového stanovení stupně závislosti odpovídající výše příspěvku.

Způsob výplaty příspěvku

Příspěvek se vyplácí měsíčně, a to v kalendářním měsíci, za který náleží. Vyplácí jej krajská pobočka Úřadu práce.

Povinnost ohlášení změn

Osoba blízká nebo asistent sociální péče, který poskytuje oprávněné osobě pomoc, jsou povinni písemně ohlásit příslušnému kontaktnímu pracovišti Úřadu práce přijetí oprávněné osoby k hospitalizaci a propuštění z hospitalizace, úmrtí, změny v údajích (kontakty, bydliště.), a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne, kdy tato skutečnost nastala, tuto povinnost má i zařízení sociálních služeb, jestliže poskytuje oprávněné osobě pobytové sociální služby a dětský domov.

Pokud není přiznán žádný stupeň Příspěvku na péči či je přiznán v nižším stupni a domníváte se, že Rozhodnutí úřadu se neslučuje se zdravotním stavem, máte možnost podat Odvolání proti Rozhodnutí.

Odvolání se podává do 15-ti dnů ode dne doručení Rozhodnutí na adresu úřadu, který Rozhodnutí vydal.

4. KOMPENZAČNÍ POMŮCKY

Dále co můžete udělat je, že obstaráte vhodné kompenzační pomůcky.

Kompenzační pomůcka je taková pomůcka, která pomáhá nahradit ty tělesné funkce, které v důsledku nemoci, věku či úrazu nefungují tak, jak by měly.

Může se jednat o různé typy chodítek, dále pomůcek na hygienu (sedačka na vanu, do sprchového koutu), toaletní křesla, mechanické vozíky, polohovací lůžka a jiné.

Při jejich pořízení máte rovněž více možností:

- 4.1** získání pomůcky na předpis od lékaře,
- 4.2** pomůcky, které nejsou hrazené ZP, můžete získat přes Úřad práce prostřednictvím Příspěvku na zvláštní pomůcku (schodolez, ližiny...),
- 4.3** koupí nové pomůcky ze zdravotnických potřeb,
- 4.4** koupí repasované pomůcky.

4. 1 REHABILITAČNÍ A KOMPENZAČNÍ POMŮCKY HRAZENÉ POJIŠŤOVNOU

Většina pomůcek je **hrazena zdravotní pojišťovnou** a to buď v plné výši, nebo alespoň částečně. Pomůcky, které nejsou hrazeny zdravotní pojišťovnou, je možné financovat Příspěvkem na zvláštní pomůcku.

Konkrétní pomůcku Vám může dle typu **předepsat lékař**:

- praktický (prl), nebo
- odborný: neurolog (neu), rehabilitační lékař (reh), ortoped (ort), internista (int), gerontolog (ger), chirurg (chi)

Pomůcka se předepisuje na „**Poukaz na léčebnou a ortopedickou pomůcku**“. V případě potřeby souhlasu **revizního lékaře** je nutné vyplnit navíc „**Žádanku o zvýšení úhrady**“. K získání elektrického vozíku je potřeba vyplnit ještě „**Formulář k přidělení elektrického vozíku**“, kde se uvádějí výsledky neurologického, rehabilitačního, ortopedického, psychologického a očního vyšetření a podrobná specifikace vozíku. Předepsanou pomůcku pak obdržíte (proti poukazu) ve zdravotnických potřebách nebo v lékárně.

Platnost poukazu na zdravotnický prostředek je 30 dnů, nestanoví-li předepisující lékař jinak. To znamená, že se osoba musí do 30 dnů od vystavení poukazu dostavit do speciální výdejny těchto prostředků – např. prodejny zdravotnických potřeb. V současnosti lze získat poukaz také v elektronické podobě (ePoukaz), podobně jako eRecept.

4. 2 PŘÍSPĚVEK NA ZVLÁŠTNÍ POMŮCKU

Popis příspěvku

Příspěvek na zvláštní pomůcku vychází ze zákona č. 329/2011 Sb., § 9 až § 12, o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, a je určen k **pořízení potřebného vybavení pro těžce postižené osoby**.

Nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku má osoba, která má:

- těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí
- těžké sluchové postižení
- těžké zrakové postižení
- zdravotní postižení interní povahy způsobující těžké omezení pohyblivosti

a jejíž zdravotní stav je dlouhodobě nepříznivý, tzn. zdravotní stav trvá, nebo bude trvat déle než 1 rok.

Podmínkou pro poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku dále je, že:

- Osoba je starší 3 let (motorové vozidlo, schodolez, stropní zvedací systém, svislá zdvihací plošina, šikmá zvedací plošina, schodišťové sedačky, úprava bytu), 15 let (vodící pes), 1 roku (všechny ostatní pomůcky).
- Zvláštní pomůcka umožní osobě sebeobsahu nebo ji potřebuje k realizaci pracovního uplatnění, k přípravě na budoucí povolání, k získávání informací, vzdělávání anebo ke styku s okolím.
- Osoba může zvláštní pomůcku využívat.
- Příspěvek na zvláštní pomůcku nelze poskytnout, jestliže:
 - zvláštní pomůcka je zdravotnickým prostředkem, který je plně či částečně hrazen z veřejného zdravotního pojištění
 - nebo je osobě zapůjčen příslušnou zdravotní pojišťovnou.
 - není osobě hrazena z veřejného zdravotního pojištění nebo zapůjčena zdravotní pojišťovnou z důvodu nedostatečné zdravotní indikace.
- Pokud je pomůckou motorové vozidlo, je také podmínkou, že se osoba opakovaně v kalendářním měsíci dopravuje a že je schopna řídit motorové vozidlo nebo je schopna být vozidlem převážena.
- Je-li příspěvek poskytován na pořízení svislé zdvihací plošiny, šikmé zvedací plošiny, schodišťové sedačky nebo stropního zvedacího systému, je podmínkou souhlas vlastníka nemovitosti s provedením instalace tohoto zařízení a jeho provozem, není-li vlastníkem nemovitosti osoba, které je tento příspěvek poskytován.

Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, těžce sluchově postiženým osobám, těžce zrakově postiženým osobám a osobám s těžkou nebo hlubokou mentální retardací, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek, stanoví prováděcí právní předpis.

Jak o příspěvek na zvláštní pomůcku zažádat

Žádost se podává na kontaktním pracovišti Úřadu práce. Jde o tiskopis s názvem Žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku + Doklad o výši čtvrtletního příjmu – jsou k dispozici na kontaktním pracovišti Úřadu práce nebo na portálu

MPSV: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-prispevek-na-zvlastni-pomucku>

Proces přiznání příspěvku

Po vyplnění a podání žádosti přeruší Úřad práce řízení o příspěvku na zvláštní pomůcku na dobu, po kterou okresní správa sociálního zabezpečení posuzuje zdravotní stav žadatele o dávku.

Při posuzování zdravotního stavu pro účely nároku na poskytnutí příspěvku na zvláštní pomůcku vychází posuzující lékař zejména z nálezů ošetřujícího lékaře, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledků vlastního vyšetření. Proti posudku není možné odvolání ani jiný opravný prostředek.

Stanovení výše příspěvku na zvláštní pomůcku

Zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením rozlišuje, zda jde o pomůcku v ceně do nebo přes 10 000 Kč a speciální úpravu má pro motorové vozidlo.

1. Pomůcka v ceně nižší než 10 000 Kč:

Poskytne se jen osobě, která má příjem (a to i příjem s ní společně posuzovaných osob) nižší než 8 násobek životního minima jednotlivce (životní minimum jednotlivce je 4 860 Kč) nebo životního minima společně posuzovaných osob.

Výše příspěvku na zvláštní pomůcku se stanoví tak, že spoluúcast osoby činí 1 000 Kč.

2. Pomůcka v ceně vyšší než 10 000 Kč:

Výše příspěvku na pořízení zvláštní pomůcky, jejíž cena je vyšší než 10 000 Kč, se stanoví tak, aby spoluúcast osoby činila 10 % z předpokládané nebo již zaplacené ceny zvláštní pomůcky.

Maximální výše příspěvku na zvláštní pomůcku činí 350 000 Kč, s výjimkou příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení svislé zdvihací plošiny nebo šikmé zvedací plošiny, jehož maximální výše činí 500 000 Kč.

Výše příspěvku na zvláštní pomůcku poskytovaného na pořízení motorového vozidla činí:

- a) 200 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných nižší nebo roven šestnáctinásobku částky životního minima jednotlivce nebo životního minima společně posuzovaných osob podle zákona o životním a existenčním minimu nebo je-li tento příspěvek poskytován nezletilé osobě,*
- b) 180 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než šestnáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven sedmnáctinásobku této částky,*
- c) 160 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než sedmnáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven osmnáctinásobku této částky,*
- d) 140 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než osmnáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven devatenáctinásobku této částky,*
- e) 120 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než devatenáctinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a), avšak nižší nebo roven dvacetinásobku této částky,*
- f) 100 000 Kč, je-li příjem osoby a příjem osob s ní společně posuzovaných vyšší než dvacetinásobek částky životního minima uvedeného v písmenu a).*

Příjem

Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem, je kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o příspěvek na zvláštní pomůcku. Příjem se stanoví jako měsíční průměr příjmů žadatele o příspěvek na zvláštní pomůcku nebo součtu měsíčních příjmů žadatele o příspěvek na zvláštní pomůcku a osob s ním společně posuzovaných.

Zcela se ruší prokazování majetku společně posuzovaných osob.

Povinnost vrátit příspěvek na zvláštní pomůcku

Osoba, které byl vyplacen příspěvek na zvláštní pomůcku, je povinna tento příspěvek nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže:

- nepoužila příspěvek do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou ÚP na pořízení zvláštní pomůcky,
- nepoužila vyplacený příspěvek v plné výši do 3 měsíců ode dne jeho vyplacení nebo ve lhůtě stanovené krajskou pobočkou ÚP,
- v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla pozbyla vlastnické právo ke zvláštní pomůcce,
- v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla přestala zvláštní pomůcku užívat,
- se přestala opakovaně dopravovat nebo přestala být schopna převozu motorovým vozidlem, byl-li vyplacen příspěvek na pořízení motorového vozidla,
- použila příspěvek v rozporu s rozhodnutím o jeho přiznání nebo se prokáže, že osoba uvedla v žádosti o příspěvek na zvláštní pomůcku nepravdivé nebo zkreslené údaje.

Osoba není povinna vyplacený příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část vrátit, jestliže:

- v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne jeho vyplacení přestala užívat zvláštní pomůcku z důvodu změny zdravotního stavu nebo v období před uplynutím 84 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku poskytnutého na pořízení motorového vozidla se z důvodu změny zdravotního stavu přestala opakovaně dopravovat nebo pozbyla schopnost být převážena motorovým vozidlem,
- byl vyplacen příspěvek na pořízení vodícího psa a pes v období před uplynutím 60 kalendářních měsíců po sobě jdoucích ode dne vyplacení příspěvku zemře nebo ztratí své dovednosti z důvodu

onemocnění nebo úrazu, k němuž došlo bez zavinění příjemce dávky,

- nebo osoba zemřela.

Povinnost vrátit poměrnou část příspěvku nevzniká, jestliže tato částka nepřesahuje 100 Kč. Krajská pobočka Úřadu práce může z důvodů hodných zvláštního zřetele rozhodnout o prominutí povinnosti vrátit příspěvek na zvláštní pomůcku nebo jeho poměrnou část.

Seznam druhů a typů zvláštních pomůcek dle vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku

I. Pomůcky určené osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí

- úprava automobilu vyžadující montáž (např. ruční ovládání, usnadňování nastupování, nakládání vozíku)
- speciální komponenty osobního počítače, např. uzpůsobená klávesnice, myš, speciální programové vybavení, které umožňuje ovládnutí počítače ústy, pohybem očí nebo pohybem hlavy
- nájezdové ližiny
- přenosná rampa
- schodolez
- svislá zdvihací plošina, včetně instalace
- šikmá zvedací plošina, včetně instalace
- stropní zvedací systém, včetně instalace
- roštová rampa, včetně instalace
- schodišťová sedačka, včetně instalace
- stavební práce spojené s rozšířením dveří v bytě
- stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC, a to včetně stavebních prací spojených s rozšířením dveří v rámci uzpůsobení koupelny a WC, jedná se o stavební práce a s nimi nezbytně související materiál (nikoli o obklady, podlahové krytiny, sanitu apod.)

II. Pomůcky určené pro těžce zrakově postižené osoby

- vodící pes
- psací stroj pro nevidomé

- popisovací kleště pro nevidomé
- elektronická orientační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé
- multifunkční elektronická komunikační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé
- diktafon
- kamera s hlasovým výstupem
- indikátor barev pro nevidomé
- měřicí přístroje pro domácnost s hlasovým nebo hmatovým výstupem
- kalkulátor s hlasovým výstupem
- kamerová zvětšovací lupa
- digitální čtecí přístroj pro nevidomé s hlasovým výstupem
- digitální zápisník pro zrakově postižené s hlasovým výstupem nebo braillským displejem
- digitální zvětšovací lupa
- braillský displej pro nevidomé
- speciální programové vybavení pro zrakově postižené
- tiskárna reliéfních znaků pro nevidomé
- hlasové popisovače pro nevidomé a hluchoslepé

III. Pomůcky určené pro těžce sluchově postižené osoby

- signalizační systémy nahrazující zvukové signály světelnou či vibrační signalizací, včetně instalace; jedná se například o signalizaci pláče dítěte, bytového zvonku, domovního zvonku, telefonního zvonění či výstražných jevů
- speciální programové vybavení (aplikace do telefonu, programy do osobního počítače) pro edukaci a reedukaci sluchu umožňující nácvik mluvení, odezírání nebo znakové řeči
- individuální indukční smyčka
- telefonní zesilovač
- elektronická orientační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé, jedná se o akustické orientační majáky, vysílačky pro ovládnutí akustických orientačních majáků, pomůcky na zachytávání vysokých překážek
- multifunkční elektronická komunikační pomůcka pro zrakově postižené a hluchoslepé, jedná se o stolní nebo mobilní telefony

se zvětšenou a kontrastní klávesnicí, ozvučené mobilní telefony nebo tablety se speciálními funkcemi či příslušenstvím pro zrakově postižené

- zařízení způsobilé k reprodukci rozhlasového nebo televizního vysílání anebo k reprodukci zvukových nebo zvukově obrazových záznamů
- soustava speciálních pomůcek pro přenos zvuku; jedná se o soustavu složenou z mikrofону, přijímače a speciálního sluchadla
- zařízení pro vizuální komunikaci, jedná se o zařízení s podporou 4 G LTE internetu, předním fotoaparátem minimálně 2 Mpx a displejem minimálně 5,8“ a optickou stabilizací obrazu

IV. Zvláštní pomůcky určené osobám se zdravotním postižením interní povahy způsobující těžké omezení pohyblivosti

- nájezdové ližiny
- přenosná rampa
- schodolez
- svislá zdvihací plošina, včetně instalace
- šikmá zvedací plošina, včetně instalace
- roštová rampa, včetně instalace
- schodišťová sedačka, včetně instalace
- dodatečná úprava motorového vozidla; jedná se o úpravy vyžadující montáž, například ruční ovládání, usnadňování nastupování, nakládání vozíku
- stavební práce spojené s rozšířením dveří v bytě
- stavební práce spojené s uzpůsobením koupelny a WC, a to včetně stavebních prací spojených s rozšířením dveří v rámci uzpůsobení koupelny a WC; jedná se o stavební práce a s nimi nezbytně související materiál na úpravu, nikoli však o obklady, podlahové krytiny, sanitu apod.

V. Pomůcky určené osobám se zdravotním postižením

- motorové vozidlo
- speciální zádržní systémy (nikoli běžné dětské autosedačky)

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 388/2011 Sb.

Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku

1. Za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí se považuje:

- a) anatomická ztráta obou dolních končetin v bércích a výše,
- b) funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,
- c) atomická ztráta podstatných částí jedné horní a jedné dolní končetiny v předloktí a výše a v bérci a výše,
- d) funkční ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,
- e) ankylóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí,
- f) ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin,
- g) těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina,
- h) disproporční poruchy růstu provázené deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška postiženého po ukončení růstu nepřesahuje 120 cm,
- i) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně bez možnosti oprotézování nebo exatrikulace v kyčelním kloubu,
- j) anatomická nebo funkční ztráta končetiny,
- k) anatomická nebo funkční ztráta obou horních končetin,
- l) anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování,
- m) anatomické ztráty horních končetin na úrovni obou zápěstí a výše nebo vrozené či získané vady obou horních končetin s úplnou ztrátou základní funkce obou rukou (úchopu a přidržování) závažně narušující posturální funkce těla
- n) těžká demence s neschopností chůze a odkázaností na mechanický vozík, pokud byl vozík osobě předepsán příslušným lékařem a schválen revizním lékařem zdravotní pojišťovny, nebo těžká de-

mence provázená těžkým syndromem geriatrické křehkosti a imobility prokázané geriatrickým vyšetřením

2. Za těžké zrakové postižení se považuje:

- a) úplná nevidomost obou očí, ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí,
- b) praktická nevidomost obou očí, zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 1/60 (0,02) – světlocit s jistou projekcí nebo omezení zorného pole do 5 – 10 stupňů od bodu fixace, bez omezení zrakové ostrosti,
- c) těžká slabozrakost obou očí, zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 3/60 (0,05) – lepší než 1/60 (0,02),
- d) ztráta jednoho oka nebo ztráta visu jednoho oka se závažnější poruchou zrakových funkcí na druhém oku, visus vidoucího oka roven nebo horší než 6/60 (0,10) nebo koncentrické zúžení zorného pole do 45 stupňů od bodu fixace.

3. Za těžké sluchové postižení se považuje:

- a) oboustranná úplná hluchota, neschopnost slyšet zvuky a rozumět řeči ani s nejvýkonnějším sluchadlem nebo přetrvávající neschopnost slyšení po implantaci kochleární nebo kmenové neuroprotézy,
- b) oboustranná praktická hluchota, ztráta sluchu při tónové audiometrii v rozsahu 70 – 90 dB, zbytkový sluch se ztrátou slyšení 85 – 90 %, sluchově postižený je schopen vnímat zvuk mluvené řeči jen se sluchadlem, ale rozumí jí jen minimálně (z 10 – 15 %), přes používání kompenzační pomůcky nebo po implantaci kochleární nebo kmenové neuroprotézy,
- c) těžká forma hluchoslepoty, kombinované těžké postižení sluchu a zraku, funkčně v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti, kterou se rozumí ztráta sluchu v rozsahu 56 – 69 dB, ztráta slyšení 65 – 84 % až ztráta sluchu v rozsahu oboustranné hluchoty a ztráta zraku v rozsahu těžké slabozrakosti obou očí, kterou se rozumí zraková ostrost s optimální korekcí v intervalu 3/60 (0,05) – lepší než 1/60 (0,02).

4. Zdravotní postižení interní povahy způsobující těžké omezení pohyblivosti, za které se považuje:

- a) ischemická choroba dolních končetin ve stadiu kritické končetinové ischémie na jedné nebo obou dolních končetinách ohrožující vitalitu končetiny, a to ve stadiu II/IV podle Fontaina, resp. ve stadiu II/4, III/5 nebo III/6 podle Rutherforda, přičemž nebylo možno provést revaskularisaci nebo tato selhala,
- b) chronická žilní insuficience (CVI) ve stupni postižení C6a/s (CVI s floridním vředem) nebo C5a/s (CVI se zhojeným vředem) nebo skóre žilní disability (VDS) ve stupni 3,
- c) lymfedém dolní končetiny (primární i sekundární) ve stupni postižení 3 (elefantíáza),
- d) nezhojený defekt jedné nebo obou dolních končetin léčený adekvátním odlehčením (ortéza, vozík) po dobu nejméně 12 měsíců v certifikované podiatrické ambulanci pro diabetiky,
- e) Charcotova neuropatická osteoarthropatie jedné nebo obou končetin s nestabilitou nebo funkční deformitou nohy vyžadující trvalé odlehčení končetin pomocí ortézy nebo vozíku,
- f) srdeční selhání u osob zařazených na čekací listinu k transplantaci srdce,
- g) implantace dlouhodobých podpor oběhu,
- h) srdeční selhání s klidovými formami dušnosti ve funkční třídě NYHA IV,
- i) srdeční selhání ve funkční třídě NYHA III, pro které došlo v posledních 12 měsících alespoň dvakrát k hospitalizaci, kdy i po hospitalizacích zůstává funkční třída NYHA III,
- j) srdeční selhání nejméně ve funkční třídě nejméně NYHA III, je-li objektivně doloženo omezení funkční výkonnosti, za něž je považován výsledek spiroergometrického vyšetření s dokumentovaným $VO_2\text{max} \leq 14 \text{ ml/kg/min}$, nebo u dítěte $< 50 \%$ předpokládaných hodnot pro daný věk dítěte,
- k) těžká vleklá plicní nemoc vedoucí k respirační insuficienci, pro kterou je poskytována dlouhodobá domácí oxygenoterapie (DDOT),
- l) těžká vleklá plicní nemoc vedoucí k respirační insuficienci s hyperkapnií, pro kterou je poskytována domácí neinvazivní ventilační podpora (NIV).

5. Zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla

1. Tato zdravotní postižení:

- anatomická ztráta obou dolních končetin v bérkách a výše,
- funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,
- funkční ztráta jedné horní a jedné dolní končetiny na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí,
- ankylóza obou kyčelních kloubů nebo obou kolenních kloubů nebo podstatné omezení hybnosti obou kyčelních nebo kolenních kloubů pro těžké kontraktury v okolí,
- ztuhnutí všech úseků páteře s těžkým omezením pohyblivosti alespoň dvou nosných kloubů dolních končetin,
- těžké funkční poruchy pohyblivosti na základě postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí s případnou odkázaností na vozík pro invalidy; funkčním celkem se přitom rozumí trup, pánev, končetina,
- disproporční poruchy růstu provázené deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška postiženého po ukončení růstu nepřesahuje 120 cm,
- anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s krátkým pahýlem bez možnosti oprotézování nebo exatrikulace v kyčelním kloubu,
- anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování.
- anatomické ztráty horních končetin na úrovni obou zápěstí a výše nebo vrozené či získané vady obou horních končetin s úplnou ztrátou základní funkce obou rukou (úchopu a přidržování) závažně narušující posturální funkce těla.

2. Těžká nebo hluboká mentální retardace a stavy na rozhraní těžké mentální retardace.

3. Autistické poruchy s těžkým funkčním postižením, s opakovanými závažnými a objektivně prokázanými projevy autoagrese nebo heteroagrese přetrvávajícími i přes zavedenou léčbu.

Zdravotní stav vylučující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku (kontraindikace)

- duševní poruchy, poruchy chování a poruchy intelektu se závažnou poruchou, s narušením rozpoznávacích a ovládacích schopností, stavy závislosti na návykové látce nebo návykových látkách, způsobující-li nemožnost užívání pomůcky,
- hluchoněmost; tato kontraindikace platí jen ve vztahu k vodicímu psovi,
- těžká polyvalentní alergie a alergie na zvířecí srst; tato kontraindikace platí jen ve vztahu k vodicímu psovi.

Vrácení daně z přidané hodnoty

S příspěvkem souvisí i daňová úleva – při koupi auta je možné požádat na finančním úřadě v místě trvalého bydliště o vrácení daně z přidané hodnoty. Tento nárok najdete v zákoně č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 85. Osoba se zdravotním postižením má nárok na vrácení DPH u jednoho osobního auta zakoupeného v ČR v období pěti let v maximální výši 100 000 Kč.

Žádost o vrácení DPH musí mít tyto náležitosti:

- jméno, příjmení, trvalé bydliště a rodné číslo zdravotně postižené osoby,
- rozhodnutí úřadu o přiznání příspěvku na zakoupení motorového vozidla,
- daňový doklad nebo doklad o nákupu osobního automobilu, který byl vystaven plátcem daně,

Vrácení daně můžete uplatnit i při nákupu staršího ojetého vozu. Je však třeba si vždy dopředu ověřit u prodejce, zda je plátcem DPH a zda vám může vystavit doklad, kde bude DPH vyčíslena. Bez toho nelze o její vrácení požádat. U auta zakoupeného v bazaru se DPH vrací (až na ojedinělé případy) pouze z rabatu autobazaru.

Daňová úleva je vázána pouze na příspěvek na zakoupení vozidla, není možné ji uplatnit na vůz, který si koupíte sami.

4.3 KOUPEŇ NOVÉ POMŮCKY

Zde jsou odkazy na prodejce kompenzačních pomůcek:

<https://www.dmapraha.cz/>

<http://www.audy.eu/>

<https://www.medico.cz/>

<https://www.meyra.cz/>

<https://ortoservis.cz/>

<https://zdravotnicke-potreby.com/>

4.4 KOUPEŇ REPASOVANÉ POMŮCKY

Repasovaná pomůcka je taková pomůcka, která je použitá, ale zkontrolovaná a opravená, tudíž je i levnější.

Takové pomůcky lze např. koupit na těchto stránkách:

<https://www.zdravotnicke-potreby.com/stitek-produktu/repasovane/>

Seznam nadací, u kterých je možné žádat na různé pomůcky, rehabilitace

V případě, že pomůcka **není hrazena** zdravotními pojišťovnami, nebo je-li **vysoký doplatek**, můžete požádat prostřednictvím **nadace či nadačního fondu** o **jednorázový příspěvek** na pořízení pomůcky, úhrady doplatku na pomůcku, rehabilitace apod.

Nadace CHARTY 77– Konto bariéry

<https://www.kontobariery.cz>

Nadace Život dětem

<http://www.zivotdetem.cz>

Nadace Naše dítě

<http://www.nasedite.cz>

Etela

www.etela.cz

Nadace Dětský mozek

<http://www.detskymozek.cz/>

Nadační fond Skils

<https://www.skils-nadacni-fond.cz>

Nadace Agrofert

<https://www.nadace-agrofert.cz>

Nadace Agel

<http://nadace.agel.cz/>

Výbor dobré vůle

<http://www.vdv.cz>

Nadační fond J & T

<https://www.nadacejt.cz>

5. PROLEŽENINY, DEKUBITY

Proleženiny neboli dekubity jsou častým problémem u ležících nebo zesláblých seniorů. I když se maximálně věnujeme prevenci jejich vzniku, mohou se objevit. S věkem se zhoršuje schopnost hojení ran, proto pečlivě sledujeme stav kůže, aby se proleženiny objevovaly co nejméně. Proleženiny mohou vzniknout na jakémkoliv místě lidského těla, nejčastěji se jedná o místa, která jsou vystavena působení přímého tlaku.

V prevenci vzniku proleženin se řídíme několika zásadami:

1. Snížení tlaku na tkáň - čímž zajistíme dostatečné prokrvení kůže. Toho lze dosáhnout:

- a) polohováním klienta,
- b) použitím antidekubitní matrace,
- c) molitanové podložky,
- d) chráničů pat a loktů nebo
- e) polohovací postele.

Ne každý má však možnost koupě polohovacích pomůcek a tak lze využít k polohování např. polštáře různých velikostí, srolované deky nebo příkrývky.

Polohování znamená změnu polohy klienta, obvykle po 2-4 hod. Časový interval závisí na aktuálním stavu klienta.

2. Odstranění vnějších mechanických vlivů, které by mohly poškodit kůži klienta. Snažíme se zamezit nerovnostem na ploše lůžka, shrnutému prostěradlu, podložce, nevhodně nasazené pleně, špatně zvolené velikosti pleny nebo zbytkům jídla v posteli.

3. Hygienická péče se zaměřuje na zabránění dlouhodobého vlivu agresivních látek na kůži (stolice, moč, pot). Provádíme koupání, omývání znečištěných míst, dbáme na odstranění přílišné vlhkosti z povrchu kůže. Jemně masírujeme namáhaná místa, čímž dochází k lepšímu prokrvení. Nezapomínáme ani na ošetření pokožky vhodným přípravkem (dostání v lékárnách).

4. Zlepšení celkového stavu klienta, k tomu přispívá správná výživa a dostatečný pitný režim. Oboje významně ovlivňuje vznik ale i dobré hojení proleženin.

Strava seniorů by měla být energeticky hodnotná, vyvážená a dobře stravitelná. Nepotřebují velké množství jídla, vhodnější je denní příjem rozdělit do menších porcí během dne, třeba pěti, šesti. Nezapomínejme, že jejich nárok na příjem energie klesl z důvodu snížení pohybové aktivity a změny chuti, proto je vhodné brát ohled na **individuální zvyky a stravovací návyky**.

Pitný režim u seniorů je ovlivněný ztrátou pocitu žízně, proto se u nich může objevit dehydratace. Ideální je vypít 2l tekutin denně, do čehož započítáváme i polévky, popř. poobědové pivo. Tekutiny je dobré popíjet průběžně celý den, nepít naráz velké množství tekutiny.

Zdroj: (Mlýnková, J., Pečovatelství: učebnice pro obor sociální péče – pečovatelská činnost. 2010, s. 137-158.

Možnosti polohování v domácí péči

Pro správné napolohování je dobré znát alespoň základní postupy při manipulaci s blízkým na posteli. Zajistíme tím pro něj větší pocit jistoty a současně nám to usnadní provádění úkonů potřebných pro polohování. Na následujících stránkách jsme vybrali a popsali ty nejvíce používané.

Při otáčení na levý bok pokrčíme ležícímu pravou nohu v koleni, obě ruce mu bezpečně uložíme na hrudník, aby se při otáčení nedostaly pod tělo.

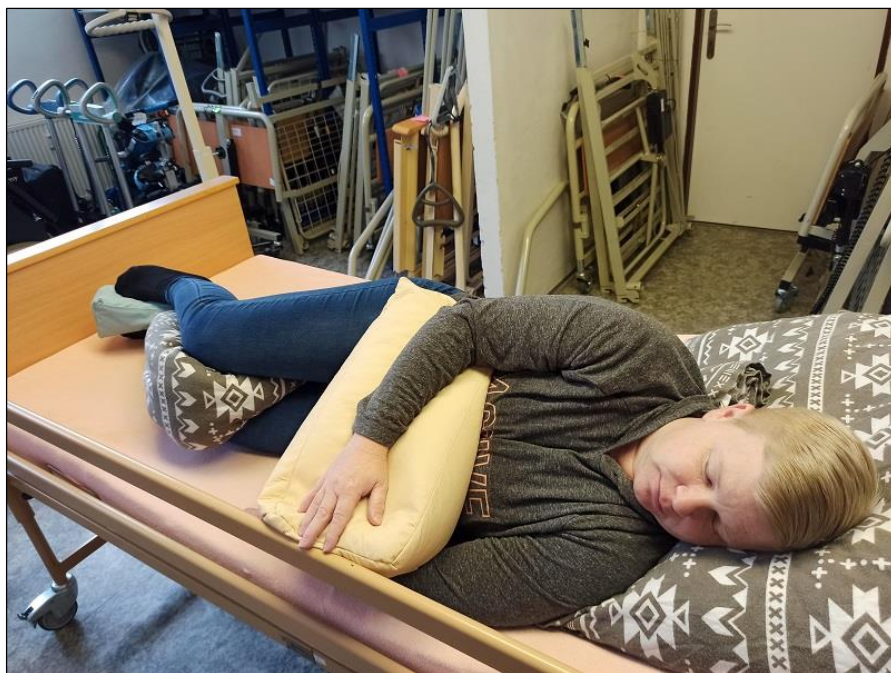
Uchopíme ležícího za koleno a rameno
nebo kyčel a v jedné rovině ho otočíme na levý bok.
Zvednutá bočnice sníží pocit případného strachu z pádu.

Nyní ležícího napoložujeme pomocí příkrývek a polštářů.
Srolováním příkrývky nebo deky zajistíme oporu zad
a současně příkrývkou podložíme kolena, kotníky a paty.

Dbáme na to, aby byla podložena všechna místa náchylná ke vzniku dekubitů. Rameno mírně vytočíme dopředu, aby nebyl přímý tlak váhy těla na kloub, podložíme lokty, kolena, kotníky, paty a zkontrolujeme i ucho, aby ani na něm nevznikly dekubity (proležení).

Při péči na lůžku využíváme i posazení ležícího na okraj postele. Možnosti vychází z momentálních schopností ležícího, ale vždy platí, že se snažíme využít vlastní potenciál ležícího. Postupujeme podle postupu uvedeného výše, tzn.pokrčíme koleno, ruce uložíme na hrudník a uchopením za koleno a rameno přetočíme ležícího v jedné rovině na bok postele, kde plánujeme, že bude sedět.

Nyní vložíme jednu ruku po rameno a druhou pod kolena ležícího. Současně jednou rukou zvedáme ležícího do sedu a druhou rukou posunujeme nohy z postele dolů. Pokud má ležící dostatek sil, může se jednou rukou opřít do postele a pomoci zvednout se do sedu.

Po usednutí na okraj postele upravíme sedícího do pohodlného širokého sedu, který zajistí jeho stabilitu a přidržováním za rameno mu dopřejeme čas, aby se vyrovnal s vertikalizací těla (změnou polohy z lehu do sedu) a případným motáním hlavy.

6. OMEZENÍ SVÉPRÁVNOSTI

K omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Přitom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti.

Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

Omezit svéprávnost člověka může jen soud.

Soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož svéprávnosti rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.

Soud může omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.

Soud může svéprávnost omezit v souvislosti s určitou záležitostí na dobu nutnou pro její vyřízení, nebo na jinak určenou určitou dobu, nejdéle však na tři roky. Je-li zjevné, že se stav člověka v této době nezlepší, může soud svéprávnost omezit na dobu delší, nejdéle však na pět let.

Uplynutím doby omezení svéprávnosti právní účinky omezení zanikají. Zahájí-li se však v této době řízení o prodloužení doby omezení, trvají právní účinky původního rozhodnutí až do nového rozhodnutí, nejdéle však jeden rok.

Rozhoduje-li soud o omezení svéprávnosti člověka, může osoba jím povoláná za opatrovníka navrhnout, aby byla opatrovníkem jmenována; pokud návrh nepodá, zjistí soud její stanovisko. Je-li tato osoba způsobilá k opatrovnictví, soud ji s jejím souhlasem opatrovníkem jmenuje.

V rozhodnutí o omezení svéprávnosti jmenuje soud člověku opatrovníka. Při výběru opatrovníka přihlédne soud k přáním opatrovance, k jeho potřebě i k podnětům osob opatrovanci blízkých, sledují-li jeho prospěch, a dbá, aby výběrem opatrovníka nezaložil nedůvěru opatrovance k opatrovníkovi. Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezabavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života.

Zdroj: Občanský zákoník, 89/2012 Sb., § 55 až 64

7. JINÉ ZAJÍMAVÉ INFORMACE

7.1 PRŮKAZ OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Popis

Průkaz osoby se zdravotním postižením upravuje zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

Nárok na průkaz má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Jak o průkaz osoby se zdravotním postižením požádat

Žádost se podává na kontaktním pracovišti Úřadu práce (Dávky pro osoby se zdravotním postižením). Jde o tiskopis s názvem Žádost o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením – je k dispozici na kontaktním pracovišti Úřadu práce nebo na portálu MPSV: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-priznani-prukazu-osoby-se-zdravotnim-postizenim>

Proces přiznání průkazu

1. Jakmile klient vyplní a podá žádost, Krajská pobočka Úřadu práce České republiky požádá příslušnou OSSZ o posouzení zdravotního stavu žadatele o průkaz.
2. Po podání žádosti o posouzení zdravotního stavu se usnesením přerušuje správní řízení, po dobu posuzování zdravotního stavu. Usnesení dostane žadatel poštou.
3. Poté, co Úřad práce obdrží z OSSZ posudek zdravotního stavu, pokračuje ve správním řízení a žadateli se to opět písemně oznámí. Po převzetí

tohoto vyrozumění vydá ÚP rozhodnutí o přiznání nebo nepřiznání průkazu OZP.

4. Krajská pobočka Úřadu práce České republiky vydá osobě průkaz osoby se zdravotním postižením po předložení fotografie a zaplacení správního poplatku; současně s vydáním průkazu osoby se zdravotním postižením krajská pobočka Úřadu práce České republiky určí dobu platnosti tohoto průkazu jako veřejné listiny. Doba platnosti průkazu osoby se zdravotním postižením jako veřejné listiny je nejvýše 5 let u osob do 18 let věku a nejvýše 10 let u osob starších 18 let věku; tato doba nemůže být delší, než je doba, po kterou trvá nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením.

Doba platnosti průkazu

Platnost průkazu jako veřejné listiny končí

- a) uplynutím doby na něm vyznačené
- b) ohlášením jeho ztráty nebo odcizení
- c) smrtí držitele průkazu nebo prohlášením držitele průkazu za mrtvého, nebo
- d) rozhodnutím krajské pobočky Úřadu práce o neplatnosti průkazu osoby se zdravotním postižením v případech, že
 1. průkaz osoby se zdravotním postižením obsahuje neoprávněně provedené změny nebo nesprávné údaje
 2. došlo k podstatné změně podoby držitele průkazu osoby se zdravotním postižením
 3. průkaz osoby se zdravotním postižením je poškozen tak, že zápisy v něm uvedené jsou nečitelné nebo je porušena jeho celistvost
 4. držitel průkazu osoby se zdravotním postižením nesplní povinnost uvedenou v odstavci 3, nebo
 5. bylo rozhodnuto o změně nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením nebo o zániku nároku na tento průkaz

Průkaz osoby se zdravotním postižením je vydáván ve třech stupních – TP, ZTP a ZTP/P

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „TP“ (průkaz TP) má osoba se středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra.

Středně těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí, v exteriéru je schopna chůze se sníženým dosahem a má problémy při chůzi okolo překážek a na nerovném terénu. Středně těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a zhoršenou schopnost orientace má jen v exteriéru.

Výhody pro držitele průkazu TP

Osoba, která je držitelem průkazu TP, má nárok na:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sedění vázáno na zakoupení místenky
- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitostí se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP“ (průkaz ZTP) má osoba s těžkým funkčním postižením pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Těžkým funkčním postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna samostatné pohyblivosti v domácím prostředí a v exteriéru je schopna chůze se značnými obtížemi a jen na krátké vzdálenosti. Těžkým funkčním postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru má značné obtíže.

Výhody pro držitele průkazu ZTP

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP, má nárok na:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních

prostředků, v nichž je místo k sedění vázáno na zakoupení místenky

- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitosti se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních
- bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem)
- slevu 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením označený symbolem „ZTP/P“ (průkaz ZTP/P) má osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce, včetně osob s poruchou autistického spektra. Zvlášť těžkým funkčním postižením pohyblivosti a úplným postižením pohyblivosti se rozumí stav, kdy osoba je při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu schopna chůze v domácím prostředí se značnými obtížemi, popřípadě není schopna chůze, v exteriéru není schopna samostatné chůze a pohyb je možný zpravidla jen na invalidním vozíku. Zvlášť těžkým funkčním postižením orientace a úplným postižením orientace se rozumí stav, kdy osoba při dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu není schopna samostatné orientace v exteriéru.

Výhody pro držitele průkazu ZTP/P

Osoba, která je držitelem průkazu ZTP/P, má nárok na:

- vyhrazené místo k sezení ve veřejných dopravních prostředcích pro pravidelnou hromadnou dopravu osob, s výjimkou dopravních prostředků, v nichž je místo k sedění vázáno na zakoupení místenky
- přednost při osobním projednávání své záležitosti, vyžaduje-li toto jednání delší čekání, zejména stání; za osobní projednávání záležitosti se nepovažuje nákup v obchodech ani obstarávání placených služeb ani ošetření a vyšetření ve zdravotnických zařízeních

- bezplatnou dopravu pravidelnými spoji místní veřejné hromadné dopravy osob (tramvajemi, trolejbusy, autobusy, metrem)
- slevu 75 % jízdného ve druhé vozové třídě osobního vlaku a rychlíku ve vnitrostátní přepravě a slevu 75 % v pravidelných vnitrostátních spojích autobusové dopravy
- bezplatnou dopravu průvodce veřejnými hromadnými dopravními prostředky v pravidelné vnitrostátní osobní hromadné dopravě
- bezplatnou dopravu vodícího psa, je-li úplně nebo prakticky nevidomá, pokud ji nedoprovází průvodce

Osobě, která je držitelem průkazu ZTP nebo průkazu ZTP/P, a průvodci držitele průkazu ZTP/P, může být poskytnuta sleva ze vstupného na divadelní a filmová představení, koncerty a jiné kulturní a sportovní akce. Tyto benefity jsou nenárokové. Další nároky osob, které jsou držiteli průkazu TP, ZTP nebo ZTP/P, upravují jiné právní předpisy. Těmito předpisy jsou např. zákon o daních z příjmů, zákon o místních poplatcích, zákon o správních poplatcích, zákon o pozemních komunikacích, zákon o dani z nemovitosti.

Vyhláška č. 388/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů definuje zdravotní stavy, které lze považovat za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace pro účely přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením:

1. Za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni středně těžkého funkčního postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy (**průkaz TP**):

- a) ztráta úchopové schopnosti nebo podstatné omezení funkce horní končetiny,
- b) anatomická ztráta několika prstů nohou nebo ztráta nohy v nártu a výše až po bérec včetně,
- c) podstatné omezení funkce dolní končetiny,
- d) středně těžké omezení funkce dvou končetin,
- e) zkrácení dolní končetiny přesahující 5 cm,
- f) postižení pánve s poruchou pánevního prstence a závažnou neurologickou symptomatologií,

- g) postižení páteře s často recidivujícími projevy nervosvalového dráždění a poruchou svalového korzetu nebo se ztuhnutím dvou úseků páteře,
- h) stavy spojené s často se opakujícími poruchami vědomí nebo závrativými stavy,
- i) omezení pohyblivosti a celkové výkonnosti při běžném zatížení při interních a onkologických postiženích,
- j) psychické postižení s opakujícími se poruchami komunikace a orientace v exteriéru; u mírného stupně autistické poruchy se zachovanou přiměřenou komunikací a chováním v obvyklých situacích, s obtížným navazováním sociálních kontaktů, s projevy zvláštních nebo neadekvátních odpovědí na sociální stimulaci okolí,
- k) neurodegenerativní postižení s pohybovou chudostí, poruchou posturální stability, slabostí dvou končetin a podstatným snížením dosahu chůze.

U těchto zdrav. indikací je nárok na průkaz automaticky **příznán trvale**:

- anatomická ztráta několika prstů nohou nebo ztráta nohy v nártu a výše až po bérec včetně

2. Za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni těžkého funkčního postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy (**průkaz ZTP**):

- a) anatomická ztráta dolní končetiny v kolenním kloubu nebo výše, exteriérový uživatel protézy,
- b) anatomická ztráta dolních končetin v nártech nebo v nártu a bércei,
- c) funkční ztráta dolní končetiny se ztrátou opěrné funkce,
- d) anatomická ztráta dolní a horní končetiny v úrovni bérce a předloktí,
- e) anatomická ztráta horních končetin v úrovni předloktí,
- f) těžké omezení funkce dvou končetin,
- g) postižení pánve provázené těžkými parézami dolních končetin nebo závažnou nestabilitou pánevního prstence,
- h) postižení páteře provázené těžkými parézami končetin nebo ztuhnutím tří úseků páteře nebo závažné deformity páteře s omezením exkurzí hrudníku,

- i) těžké postižení pohyblivosti a celkové výkonnosti již při lehkém zatížení při interních a onkologických postiženích,
- j) celková ztráta sluchu podle Fowlera 85 % a více s neschopností slyšet zvuky a rozumět řeči i přes nejlepší korekci (oboustranná praktická nebo úplná hluchota) u osoby starší 18 let věku,
- k) kombinované postižení sluchu a zraku (hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné středně těžké nedoslýchavosti, kterou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera 40 až 65 %, a oboustranné silné slabozrakosti, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí na lepším oku, kdy maximum je menší než 6/60 a minimum rovné nebo lepší než 3/60, nebo oboustranné koncentrické zúžení zorného pole v rozsahu 30 až 10 stupňů, i když centrální ostrost není postižena,
- l) oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60,
- m) psychické postižení s často se opakujícími závažnými poruchami komunikace a orientace v exteriéru; u středně těžkého stupně autistické poruchy s nápadnými deficity ve verbální a nonverbální komunikaci, značně abnormálním nebo rušivým chováním, s výrazně redukovanou nebo výrazně abnormální reakcí na sociální stimulaci okolí,
- n) neurodegenerativní postižení s mnohočetnými hybnými komplikacemi typu rigidity, hypokinézy, tremoru, ataxie, mimovolných pohybů.

U těchto zdrav. indikací je nárok na průkaz automaticky **přiznán trvale**:

- anatomická ztráta dolní končetiny v kolenním kloubu nebo výše, exteriérový uživatel protézy,
- anatomická ztráta dolních končetin v nártech nebo v nártu a bércei,
- anatomická ztráta dolní a horní končetiny v úrovni bérce a předloktí,
- anatomická ztráta horních končetin v úrovni předloktí,
- celková ztráta sluchu podle Fowlera 85 % a více s neschopností slyšet zvuky a rozumět řeči i přes nejlepší korekci (oboustranná praktická nebo úplná hluchota) u osoby starší 18 let věku,

- kombinované postižení sluchu a zraku (hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné středně těžké nedoslýchavosti, kterou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera 40 až 65 %, a oboustranné silné slabozrakosti, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí na lepším oku, kdy maximum je menší než 6/60 a minimum rovné nebo lepší než 3/60, nebo oboustranné koncentrické zúžení zorného pole v rozsahu 30 až 10 stupňů, i když centrální ostrost není postižena,
- oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60,

3. Za podstatné omezení schopnosti pohyblivosti a orientace na úrovni zvlášť těžkého funkčního postižení nebo úplného postižení pohyblivosti a orientace lze považovat tyto zdravotní stavy (**průkaz ZTP/P**):

- a) anatomická ztráta dolní končetiny v kolenním kloubu nebo výše, interiérový uživatel protězy nebo odkázanost na invalidní vozík z uvedeného důvodu,
- b) anatomická ztráta dolních končetin v bérkách nebo výše,
- c) anatomická ztráta horních končetin v úrovni lokte nebo výše nebo anatomická ztráta horní a dolní končetiny v úrovni paže a stehna,
- d) funkční ztráta dolní končetiny se ztrátou opěrné funkce a současná funkční ztráta horní končetiny,
- e) funkční ztráta dolních končetin se ztrátou opěrných funkcí,
- f) zvlášť těžká porucha pohyblivosti na základě závažného postižení tří a více funkčních celků pohybového ústrojí; funkčním celkem se rozumí hrudník, páteř, pánev, končetina,
- g) disproporční poruchy růstu provázené závažnými deformitami končetin a hrudníku, pokud tělesná výška nepřesahuje po ukončení růstu 120 cm,
- h) multiorgánové selhávání dvou a více orgánů nebo ztráta imunity spojené se zvlášť těžkým postižením orientace nebo pohyblivosti,
- i) celková ztráta sluchu podle Fowlera 85% a více s neschopností slyšet zvuky a rozumět řeči i přes nejlepší korekci (oboustranná praktická nebo úplná hluchota) u osoby mladší 18 let věku,
- j) neúplná (praktická) nevidomost obou očí, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí 1/60, 1/50 až světlocit

se správnou světelnou projekcí nebo omezení zorného pole do 5 stupňů kolem centrální fixace, i když centrální zraková ostrost není postižena, nebo úplná nevidomost obou očí, kterou se rozumí ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí,

- k) kombinované těžké postižení sluchu a zraku (těžká hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti až hluchoty, kterou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera horší než 65 %, a oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60,
- l) střední, těžká nebo hluboká mentální retardace nebo demence, je-li IQ nižší než 50,
- m) psychické postižení se ztrátou duševních kompetencí, s neschopností komunikace a orientace; u těžkého stupně autistické poruchy s těžkou poruchou verbální a nonverbální komunikace, těžce abnormálním nebo rušivým chováním, s minimální odpovědí nebo těžce abnormální reakcí na sociální stimulaci okolí,
- n) neurodegenerativní postižení s akinézou, mnohočetnými velmi těžkými hybnými komplikacemi a těžkými neuropsychickými projevy.

U těchto zdrav. indikací je nárok na průkaz automaticky **příznán trvale**:

- anatomická ztráta dolní končetiny v kolenním kloubu nebo výše, interiérový uživatel protézy nebo odkázanost na invalidní vozík z uvedeného důvodu,
- anatomická ztráta dolních končetin v bércích nebo výše,
- anatomická ztráta horních končetin v úrovni lokte nebo výše nebo anatomická ztráta horní a dolní končetiny v úrovni paže a stehna,
- funkční ztráta dolních končetin se ztrátou opěrných funkcí,
- neúplná (praktická) nevidomost obou očí, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí 1/60, 1/50 až světlocit se správnou světelnou projekcí nebo omezení zorného pole do 5 stupňů kolem centrální fixace, i když centrální zraková ostrost není postižena, nebo úplná nevidomost obou očí, kterou se rozumí ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí,
- kombinované těžké postižení sluchu a zraku (těžká hluchoslepota) funkčně v rozsahu oboustranné těžké nedoslýchavosti až hluchoty,

kteřou se rozumí ztráta sluchu podle Fowlera horší než 65 %, a oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60,

- střední, těžká nebo hluboká mentální retardace nebo demence, je-li IQ nižší než 50,
- psychické postižení se ztrátou duševních kompetencí, s neschopností komunikace a orientace; u těžkého stupně autistické poruchy s těžkou poruchou verbální a nonverbální komunikace, těžce abnormálním nebo rušivým chováním, s minimální odpovědí nebo těžce abnormální reakcí na sociální stimulaci okolí,
- neurodegenerativní postižení s akinézou, mnohočetnými velmi těžkými hybnými komplikacemi a těžkými neuropsychickými projevy.

Dle zákona č.13/1997 Sb., o pozemních komunikacích jsou osvobozeni **od poplatků:** (neplatí dálniční známku) dle § 20a, písm. h) přepravujícím těžce zdravotně postižené občany, kteří jsou podle zvláštního právního předpisu držitelé průkazu ZTP, s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou, nebo průkazu ZTP/P, pokud držitelem silničního motorového vozidla je postižená osoba sama nebo osoba jí blízká.

Tato výhoda je tedy vázána na **průkaz osoby se zdravotním postižením**, nikoli na **parkovací kartu**.

Dne 14. 11. 2024 byly v Úředním věstníku EU publikovány směrnice, které usnadní cestování osob se ZP v členských státech EU. Jedná se o zavedení evropského průkazu osob se ZP a evropský parkovací průkaz pro OZP. Směrnice zavádí jejich jednotný vzor a stanoví povinnost jejich vzájemného uznávání. Celý systém by měl začít fungovat v r. 2028.

Zdroj: www.mpsv.cz

7.2 PARKOVACÍ PRŮKAZ PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM A VYHRAZENÍ PARKOVACÍHO MÍSTA

Parkovací průkaz, který označuje vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou (dále jen „parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením“), označení vozidla řízeného osobou sluchově postiženou (dále jen „označení O 2“) smějí užívat jen osoby, které toto označení obdrží od příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností nebo od oprávněného orgánu v zahraničí.

Parkovací průkaz pro osoby se zdravotním postižením vydá příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností osobě, **kteřá je držitelem průkazu ZTP s výjimkou postižených úplnou nebo praktickou hluchotou nebo držitelem průkazu ZTP/P.**

Označení O 2 vydá příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností držiteli řidičského oprávnění, který je držitelem průkazu ZTP z důvodu postižení úplnou nebo praktickou hluchotou.

Vozidlo lze označit parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením pouze v případě, **řídí-li vozidlo nebo je-li ve vozidle přepravována osoba, která je držitelem parkovacího průkazu pro osoby se zdravotním postižením.** Přepravovaná osoba je povinna prokázat na výzvu policisty nebo strážníka obecní policie, že je držitelem průkazu ZTP nebo ZTP/P, který ji opravňuje k užívání vozidla označeného parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením.

V jednotlivých případech a je-li to naléhavě nutné, mohou vozidla označená parkovacím průkazem pro osoby se zdravotním postižením vjíždět i tam, kde je značka „Zákaz vjezdu“ omezena dodatkovými tabulkami „JEN ZÁSBOVÁNÍ“, „MIMO ZÁSBOVÁNÍ“, „JEN DOPRAVNÍ OBSLUHA“ a „MIMO DOPRAVNÍ OBSLUHU“, i do oblasti označené dopravní značkou „Pěší zóna“.

Zdroj: Zákon č. 361/2000, § 67, o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

7.3 PŘÍSPĚVEK NA MOBILITU

Příspěvek na mobilitu upravuje zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením.

Příspěvek na mobilitu je opakující se dávka, která je určena **osobě starší 1 roku:**

- která je držitelem průkazu osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P
- která se opakovaně v kalendářním měsíci za úhradu dopravuje nebo je dopravována,
- které nejsou poskytovány pobytové sociální služby podle zákona o sociálních službách v domově pro osoby se zdravotním postižením, v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem nebo ve zdravotnickém zařízení ústavní péče,
- z důvodů hodných zvláštního zřetele může být příspěvek na mobilitu přiznán i osobě, které jsou poskytovány pobytové sociální služby uvedené v předchozí odrážce.

Jak o příspěvek na mobilitu požádat

Žádost se podává na kontaktním pracovišti Úřadu práce (Dávky pro osoby se zdravotním postižením). Jde o tiskopis s názvem Žádost o příspěvek na mobilitu – je k dispozici na kontaktním pracovišti Úřadu práce nebo na portálu MPSV: <https://www.mpsv.cz/web/cz/-/zadost-o-prispevek-na-mobilitu>. Žádost lze podat také elektronicky.

Proces přiznání příspěvku na mobilitu

1. Jakmile klient vyplní a podá žádost, Krajská pobočka Úřadu práce České republiky požádá příslušnou OSSZ o posouzení zdravotního stavu žadatele.
2. Po podání žádosti o posouzení zdravotního stavu se usnesením přerušuje správní řízení, po dobu posuzování zdravotního stavu. Usnesení dostane žadatel poštou.
3. Poté, co Úřad práce obdrží z OSSZ posudek zdravotního stavu, pokračuje ve správním řízení a žadateli se to opět písemně oznámí. Po převzetí tohoto vyrozumění vydá ÚP rozhodnutí o přiznání nebo nepřiznání průkazu pro osoby se zdravotním postižením, žadatel si vyřídí výrobu průkazu na ÚP, poté může pokračovat v řízení v příspěvku na mobilitu.

Výše příspěvku za kalendářní měsíc činí: 900 Kč.

Nárok na výplatu příspěvku na mobilitu nenáleží, jestliže je oprávněně osobě po celý tento kalendářní měsíc poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení (nemocnice, lůžně).

Výše příspěvku na mobilitu činí 2900 Kč pro osobu, která využívá po celý měsíc domácí oxygenoterapii nebo domácí plicní umělou ventilaci a tuto skutečnost doloží potvrzením zdravotní pojišťovny.

Zdroj: NRZP ČR

7.4 INVALIDNÍ DŮCHOD

Popis dávky

Ze základního důchodového pojištění se poskytují tyto důchody:

- **starobní** (včetně tzv. předčasného starobního důchodu),
- **invalidní,**
- **vdovský a vdovecký,**
- **sirotčí.**

Invalidní důchod (ID) je tedy jedním z důchodů, které poskytuje stát z důchodového pojištění. Upravuje ho zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, vyhláška č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity a zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

Vyplácí jej Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ). Zažádat o něj může příslušnou Okresní správu sociálního zabezpečení (OSSZ) každý občan, který je pojištěný, a který se domnívá, že v důsledku změny zdravotního stavu je omezena jeho schopnost vykonávat pracovní činnost.

Podmínky nároku na invalidní důchod (dle § 38 zákona o důchodovém pojištění)

Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se

- a. invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na řádný starobní důchod, popřípadě, byl-li přiznán předčasný trvale krácený starobní důchod, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
- b. invalidním následkem pracovního úrazu.

Invalidita (§ 39 zákona o důchodovém pojištění)

Pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla

- a. nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu **prvního stupně**
- b. nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu **druhého stupně**
- c. nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu **třetího stupně**

Potřebná doba pojištění (zjišťuje se po přiznání invalidity):

- a) do 20 let méně než jeden rok,
- b) od 20 let do 22 let jeden rok,
- c) od 22 let do 24 let dva roky,
- d) od 24 let do 26 let tři roky,
- e) od 26 let do 28 let čtyři roky a
- f) nad 28 let pět roků.

Potřebná doba pojištění se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních 10 let před vznikem invalidity. V případě pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje rovněž za splněnou, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění

ní se považuje za splněnou, byla-li získána v kterémkoliv období 10 roků po vzniku invalidity (u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky). Podmínka potřebné doby pojištění se považuje za splněnou, vznikla-li plná invalidita následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání).

Posuzování invalidity je komplexní proces. Do procesu jsou zapojeni ošetřující lékaři i sami pojištěnci. Pojištěnci mají povinnost součinnosti při zjišťování zdravotního stavu a také OSSZ předkládají tzv. profesní dotazník. Tiskopis slouží pro doložení údajů o dosaženém vzdělání, zkušenostech, znalostech a o předchozích výdělečných činnostech při řízení ve věci invalidního důchodu a přiznání statusu osoby zdravotně znevýhodněné. Vyplňuje jej občan, který žádá o invalidní důchod či změnu (zvýšení) stupně invalidity nebo jehož zdravotní stav má být posouzen v rámci kontrolní lékařské prohlídky nebo žadatel o status osoby zdravotně znevýhodněné. Na základě žádosti posudkového lékaře má občan povinnost tiskopis vyplnit. Nesplní-li občan tuto povinnost v rámci řízení o posouzení zdravotního stavu, následkem může být přerušeno řízení nebo zastavení výplaty invalidního důchodu.

Jak o invalidní důchod zažádat

Žádost o invalidní důchod je nutné sepsat osobně na OSSZ. Neexistuje žádný předtiskřený formulář. Pokud žadatel není schopen z důvodu svého zdravotního stavu podat žádost sám, mohou ji s jeho souhlasem a s potvrzením ošetřujícího lékaře podat rodinní příslušníci, popřípadě zmocněnec na základě plné moci.

Zdroj: <https://www.mpsv.cz/web/cz/invalidni-duchody>

Dokumenty, které je nutné při žádosti předložit:

- občanský průkaz (u cizinců pas či povolení k pobytu)
- doklady o studiu, popřípadě učení (i nedokončeném)
- údaje o dobách pojištění od ukončení povinné školní docházky do současné doby. Pokud některá období jeho výdělečné činnosti v evidenci ČSSZ chybí, předkládá náhradní doklady (potvrzení zaměstnavatele, pracovní smlouvy, čestné prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod, atp.), příp. alespoň uvádí přesnou adresu svých tehdejších zaměstnavatelů
- bylo-li žadateli o důchod v minulosti vydáno rozhodnutí OSSZ o době a rozsahu péče o dítě dlouhodobě těžce zdravotně postižené vyžadující mimořádnou péči, případně o převážně nebo úplně bezmocnou osobu nebo částečně bezmocnou osobu starší 80 let (péče o osobu závislou na péči jiné osoby ve stupni II, III a IV, péče o osobu závislou na péči jiné osoby ve stupni I, jde-li o dítě do 10 let věku), uvede občan do žádosti dobu výkonu této péče
- muži předkládají doklady o výkonu vojenské (civilní) služby
- ženy předkládají doklady prokazující výchovu dětí nebo pro zhodnocení doby péče o dítě (rodné listy nebo jiný doklad o vztahu k dítěti)
- potvrzení zaměstnavatele o vyplácených náhradách za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti náležející za pracovní úraz
- muži i ženy pečující o děti do 4 let věku, prokazují dobu této péče formou čestného prohlášení, a to na předepsaném tiskopise
- potvrzení zaměstnavatele o zvláštním příspěvku horníkům, vypláceném před rokem 1996
- potvrzení úřadu práce (přichází-li v úvahu)
- v případě, že občan požaduje výplatu důchodu poukazovat na účet u peněžního ústavu, je nutno k žádosti přiložit vyplněný a bankou potvrzený tiskopis „Žádost o zařízení výplaty důchodu poukazem na účet
- vykonával-li občan zaměstnání v cizině, předkládá o tomto svém zaměstnání doklady, které vlastní a zároveň v žádosti uvádí název

a adresu cizozemského nositele pojištění a cizozemské číslo pojištění.

- k žádosti je rovněž nutno předložit evidenční list důchodového pojištění obsahující údaje o poslední době zaměstnání, které ještě nebyly do ČSSZ předány

Proces přiznání invalidního důchodu

Na základě podané žádosti o invalidní důchod začíná proces posuzování invalidity. Během této doby ošetřující lékař zpracovává a vydává podklady o zdravotním stavu žadatele Okresní správě sociálního zabezpečení.

Posouzení zdravotního stavu provádí posudkový lékař – výsledkem je posudek o invaliditě. OSSZ posudek postupuje spolu s žádostí na ČSSZ, která na jejím základě rozhodne o nároku na invalidní důchod.

U žadatele s již přiznaným invalidním důchodem pak OSSZ posuzuje invaliditu – jestli se změnil zdravotní stav na tzv. kontrolní lékařské prohlídce. Na základě žádosti o ID a procesu posuzování invalidity vydá ČSSZ rozhodnutí ve věci nároku a výše ID (přiznání, změnu nebo odejmutí) a pošle jej v písemné formě žadateli.

Invalidita a její uznaný stupeň nemusí být trvalý. Buď může narůstat její negativní dopad na schopnost občana pracovat a jeho pracovní schopnost se může snižovat a stupeň invalidity zvyšovat. Nebo naopak se zdravotní stav vlivem léčby může zlepšit, v takových případech může dojít k obnovení pracovní schopnosti a následně i ke snížení stupně invalidity.

Přeměna invalidního důchodu na starobní

Nárok na vyplácený invalidní důchod zaniká dnem, kterým jeho poživatel dosáhl věku 65 let. Tímto dnem zároveň vzniká nárok na starobní důchod ve výši, v jaké náležel dosavadní invalidní důchod, tj. neprovádí se výpočet starobního důchodu. Poživatel takového starobního důchodu však může požádat i o výpočet starobního důchodu podle standardních pravidel, v takovém případě mu bude náležet starobní důchod, který bude vyšší.

Zdroj: www.mpsv.cz, ČSSZ

7.5 ŽIVOTNÍ A EXISTENČNÍ MINIMUM

Hlavní využití životního a existenčního minima je v zákoně č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Dále je ukotveno v zákoně č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Také je využíváno v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální pomoci.

Životní minimum zákon stanoví jako minimální hranici peněžních příjmů osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a existenční minimum jako minimální hranici příjmů osob, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití.

Pro jednotlivce	4 860
Pro první dospělou osobu v domácnosti	4 470
Pro druhou a další dospělou osobu v domácnosti	4 040
Pro nezaopatřené dítě ve věku:	
do 6 let	2 480
6 až 15 let	3 050
15 až 26 let (nezaopatřené)	3 490

Existenční minimum činí 3 130 Kč měsíčně.

Zdroj: www.mpsv.cz

7.6 DÁVKY HMOTNÉ NOUZE

Popis dávky

Upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů a další právní předpisy, zejména zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Dávkami, kterými se řeší pomoc v hmotné nouzi, jsou:

1. Příspěvek na živobytí – opakující se
2. Doplatek na bydlení – opakující se
3. Mimořádná okamžitá pomoc – jednorázová, nenároková

Osoba v hmotné nouzi

Jde v zásadě o stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním.

O dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodují a vyplácejí je příslušné krajské pobočky Úřadu práce ČR.

1. Příspěvek na živobytí

Nárok na příspěvek na živobytí vzniká osobě či rodině, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí.

Částka živobytí je stanovena pro každou osobu zvláště, a to na základě hodnocení její snahy a možností. Pro stanovení živobytí rodiny se jednotlivé částky živobytí osob sčítají. Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima.

Částka živobytí osoby se zvyšuje, pokud zdravotní stav osoby vyžaduje podle doporučení příslušného odborného lékaře zvýšené náklady na dietní stravování.

Zvýšená částka živobytí u osob odkázaných na dietní stravování, dle vyhlášky č. 389/2011 Sb.

Druh diety	Kč
Nízkobílkovinná dieta	1 511
Dieta při dialýze	1 095
Nízkocholesterolová dieta	1 150
Diabetická dieta	1 238
Dieta při fenylketonurii	2 431
Dieta při celiakii	3 066
Dieta při osteoporóze	1 194
Dieta při laktóзовé intoleranci	1 172
Dieta při těhotenství a při kojení	1 205

2. Doplatek na bydlení

Řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde ne stačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.

Dávka je poskytována vlastníku užívajícímu byt, nebo jiné osobě, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu.

Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí.

Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dobavy energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.

V případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení poskytnout do části bytu, po splnění hygienických podmínek do ubytovacího zařízení a po splnění stavebně technických standardů kvality bydlení do jiného než obytného prostoru.

Co může být z příspěvku uhrazeno?

- **nájemné** – popř. obdobné náklady spojené s vlastnickou nebo družstevní formou bydlení nebo obdobné náklady při užívání bytu v jiné než nájemní, družstevní nebo vlastnické formě bydlení
- **pravidelné úhrady za služby spojené s užíváním bytu** – vytápění, teplá a studená voda, úklid společných prostor v domě, provoz výtahu, odvádění odpadních vod, osvětlení společných prostor v domě, odvoz komunálního odpadu, vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou
- **úhrada prokazatelně nezbytné spotřeby energií** – elektrika, plyn, paliva (uhlí, dřevo na topení a podobně)

Zdroj: www.mpsv.cz

3. Mimořádná okamžitá pomoc

Mimořádná okamžitá pomoc je jednorázová dávka, která není nároková, tj. záleží na uvážení správního orgánu, který o ní rozhoduje, zda ji poskytne.

Prostřednictvím této pomoci může být poskytnuta pomoc v situacích nepříznivého a mimořádného charakteru, kdy je potřeba poskytnout pomoc bezprostředně. Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanoví několik situací, v nichž lze tuto dávku pomoci v hmotné nouzi poskytnout.

Je poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit. Zákon stanoví šest takových situací:

1. Nejsou plněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek, ale v případě neposkytnutí pomoci osobě hrozí vážná újma na zdraví. Dávku lze poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do výše existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima).
2. Postižení vážnou mimořádnou událostí:
 - a) živelní pohroma, větrná pohroma, ekologická havárie, požár apod., dávku lze poskytnout až do výše 15násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do výše 72 900 Kč,

- b) jiná událost, kterou nebylo možné s ohledem na její rozsah předvídat ani jí předejít, v jejímž důsledku je osoba z důvodu nedostatku finančních prostředků ohrožena zejména ztrátou bydlení nebo nezajištěním základních životních potřeb.
3. Nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje spojeného např. se zaplacením poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů nebo v případě ztráty peněžních prostředků. Dávku lze poskytnout až do výše tohoto jednorázového výdaje.
 4. Nedostatek prostředků k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 48 600 Kč.
 5. Nedostatek prostředků k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 48 600 Kč.
 6. Ohrožení sociálním vyloučením. Jde např. o situace osob vracejících se z vězení, z dětského domova a z pěstounské péče po dosažení zletilosti nebo po ukončení léčby chorobných závislostí. Dávku lze poskytnout až do výše 1000 Kč. V průběhu roku může být poskytnuta opakovaně, součet však nesmí překročit 4násobek částky životního minima jednotlivce, tj. maximálně částku 19 440 Kč.

Zdroj: www.mpsv.cz

7.7 JAK SE OBRACET NA VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

Veřejný ochránce práv je nezávislým a nestranným státním orgánem, který **stojí mimo veřejnou správu a není tedy úřadem**. Zákonem je naopak povolán k tomu, aby činnost veřejné správy kontroloval a dohlížel na ni.

Na ochránce se mohou obracet lidé se stížnostmi na všechny úřady, které vykonávají státní správu (ministerstva, krajské, městské, obecní, školské, báňské úřady...).

Ochránce Vám může pomoci když:

- když nesouhlasíte s rozhodnutím nebo postupem úřadu
- když je úřad nečinný – tj. nevydal rozhodnutí ve stanovené lhůtě, nezahájil řízení apod.
- když si myslíte, že jste měl být účastníkem řízení, ale nepřizvali vás k němu
- když se domníváte, že se úřad nebo úředník k vám chová arogantně nebo nevhodně

Ochránce Vám nemůže pomoci:

- s rozhodováním samosprávy obcí a měst (např. při přidělování obecních bytů, nakládání s majetkem obce, schvalování územních plánů apod.)
- s rozhodovací činností soudů, s exekucí
- s občanskoprávními věcmi (např. spory se sousedy, půjčky, kupní smlouvy, splácení dluhů aj.)
- s pracovněprávními věcmi (uzavírání či ukončování pracovního poměru apod.)
- s trestněprávními věcmi (např. pokud nesouhlasíte s uloženým trestem, zahájením/nezahájením trestního řízení či průběhem vyšetřování apod.)
- jestliže máte výhrady vůči nějakému zákonu

Nejobvyklejší úřady a instituce, na něž se VZTAHUJE působnost ochránce:

- ministerstva
- obecní a krajské úřady
- Česká správa sociálního zabezpečení
- sociální odbory místních úřadů
- orgány sociálně právní ochrany dětí (OSPOD)
- stavební úřady
- odbory životního prostředí
- hygienické stanice
- památkové úřady
- katastrální úřady
- matriční úřady
- úřady práce
- zdravotní pojišťovny
- cizinecká policie
- celní úřady
- soudy (jen v případech průtahů v řízení, nevhodném chování soudců apod., nikoli v rozhodování soudů)
- Policie ČR
- Vězeňská služba ČR (věznice)
- zařízení, kde se vykonává ochranná nebo ústavní výchova
- Česká obchodní inspekce
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání
- orgán státní správy soudu (předseda nebo místopředseda soudu)

Na ochránce se můžete obracet:

- písemně na formuláři, (je k dispozici na internetu, nebo můžete volit i formu vlastního dopisu), odeslaném poštou na adresu: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno
- e-mailem na adresu: podatelna@ochrance.cz
- prostřednictvím interaktivního on-line formuláře na <https://www.ochrance.cz/podejte-stiznost/>
- prostřednictvím datové schránky (ID schránky: jz5adky)
- osobně doručit do podatelny Kanceláře veřejného ochránce práv (Údolní 39, Brno), každý pracovní den v době 8:00 – 16:00 hod.

- osobně podat do protokolu – v pracovní dny v době 8:00 – 16:00 se můžete dostavit na osobní Příjem podnětů v budově Kanceláře veřejného ochránce práv, kde s Vámi stížnost projedná a sepiše právník Kanceláře

Stížnost musí podat ten, kdo se dožaduje ochrany svých práv nebo jeho zákonný zástupce. V případě, že je podnět podáván v zastoupení jiné osoby, je třeba tuto skutečnost doložit písemnou plnou mocí či jiným dokladem s uvedením rozsahu oprávnění.

Stížnost musí vždy obsahovat:

- jméno, příjmení, bydliště stěžovatele, telefon; u právnické osoby název, sídlo a osobu oprávněnou jejím jménem jednat
- vyličení podstatných okolností problému, včetně sdělení, zda tato záležitost byla předložena také jinému orgánu a s jakým výsledkem
- označení úřadu či úřadů, vůči nimž stížnost směřuje
- doklad o tom, že úřad, jehož se stížnost týká, stěžovatel neúspěšně sám vyzval k nápravě
- pokud bylo v dané záležitosti vydáno nějaké rozhodnutí, je třeba, aby stěžovatel přiložil jeho kopii
- kopie dokumentů, které se záležitostí souvisejí a obsahují důležité informace

Ochránce je nezávislý a nestranný – nepodléhá politickým tlakům a je zodpovědný pouze Poslanecké sněmovně. V rámci prošetřování stížností má právo nahlížet do úředních či soudních spisů, žádat úřady o vysvětlení, může bez ohlášení provádět místní šetření apod. Díky těmto pravomocem dokáže důkladně analyzovat problém, odhalit jeho příčiny a navrhnout řešení. I když není sám oprávněn vydávat rozhodnutí nebo rušit či měnit chybná rozhodnutí úřadů, v naprosté většině případů vedou jeho šetření k úspěšnému konci a úřady své chyby obvykle samy napraví.

Více se můžete dozvědět na webových stránkách www.ochrance.cz nebo každý pracovní den od 8:00 do 16:00 hodin na informační lince Kanceláře veřejného ochránce práv 542 542 888.

Zdroj: www.ochrance.cz

ŽÁDOST O UPLATNĚNÍ OPATŘENÍ PROTI NEČINNOSTI ÚŘADU

Obrátili jste se na úřad a ten o Vaši žádosti nerozhodl v zákonem stanovené lhůtě (např. Žádost o příspěvek na péči, na zvláštní pomůcku, průkaz osoby se zdravotním postižením)? Dochází dle Vašeho názoru k průtahům v řízení, které zahájil sám úřad z moci úřední? V takovém případě můžete využít „Žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti úřadu“ podle ustanovení § 80 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

Zdroj: <https://www.ochrance.cz/letaky/necinnost-uradu/necinnost-uradu.pdf>

Žádost se podává u nadřízeného úřadu (nikoli tedy přímo u toho úřadu, který je nečinný, nejčastěji půjde o krajský úřad, ministerstvo apod.).

Zdroj: <https://www.ochrance.cz/letaky/zadost-necinnost/verze-formulare-k-tisku-a-vyplneni-rukou.pdf>

PODĚKOVÁNÍ DÁRCŮM

PODĚKOVÁNÍ DÁRCŮM

.....za dotace a dary poskytnuté do 30. listopadu 2024

Obce a města: Brankovice, Drnovice, Heršpice, Hoštice – Heroltice, Holubice, Ivanovice na Hané, Kojátky, Komořany, Kovalovice, Krásensko, Křenovice, Křižanovice, Křižanovice u Vyškova, Luleč, Medlovice, Moravské Málkovice, Němčany, Nemojany, Nezamyslice, Nížkovice, Olšany, Orlovice, Podbřežice, Podivice, Prusy – Boškůvky, Račice – Pístovice, Rašovice, Ruprechtov, Slavkov u Brna, Studnice, Švábenice, Topolany, Tučapy, Vážany nad Litavou, Velešovice, Vyškov, Zelená Hora.

Nákup kompenzačních pomůcek podpořily nadace a nadační fondy:
Nadační fond Skils, Moneta money bank – nadace Clementia, Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové.

Paprsek dále podpořily nadace:
EP Corporate Group, Tři brány

Nadace
EP Corporate Group

Firmy: Synett s.r.o., Siemens Energy, Respono, GIVT, Lematec s.r.o.

Fyzické osoby: Bělohávková Hana, Čtvrtníčková Iveta, Franc Vladimír, Ochotná Alena, Orságová Marcela a anonymní dárci, kteří přispěli do sbírkových pokladniček.

Poradnu a půjčovnu rehabilitačních a kompenzačních pomůcek podporují: Jihomoravský kraj, město Vyškov.

jihomoravský kraj

VDÁVÁ

ARPZPD v ČR, z.s. Poradna a půjčovna PAPERSEK:

Sídlo provozovny	Lípová 364/2, 682 01 Vyškov
Členové redakční rady	Mikulášková Marie, Šatná Veronika, Žampachová Lenka
Příspěvky	Mikulášková Marie, Šatná Veronika, Žampachová Lenka
Telefon	515 531 354
Mobil	739 598 764, 739 371 872, 792 304 300
IČO	49408577
DIČ	CZ49408577
Číslo účtu:	215 057 493/0600
Číslo sbírkového účtu	236 050 995/0600
E-mail	pujcovna.vy@seznam.cz
Internetové stránky	www.paprsek-vyskov.cz
Podpora pečujících	vychází 10. prosince 2024
Náklad výtisku	150 ks

Kde všude můžete získat zpravodaj PAPERSEK – zdarma

- Vyškov - tabák JIRKA, Husova 6
- TIC, Masarykovo náměstí 1, Vyškov,
- MěÚ Vyškov, odbor sociálních věcí
- Ivanovice - Medium, pan Boniatti Miroslav, Palackého náměstí
- Rousínov - Papír, tabák, noviny – pan Lopour Josef, Sušilovo nám. 16

Potřebujete poradit??? Něco Vás ve zpravodaji zaujalo???
Na všechny otázky se budeme snažit odpovědět,
když budete kontaktovat půjčovnu PAPERSEK.

Tisk: CM ENGINEERING spol. s r.o., Vyškov